

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous Lappeenranta
Liiketalouden koulutusohjelma
Laskentatoimi

Lotta Rissanen

Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoiden työnteko ja sen vaikutukset opintoihin

Opinnäytetyö 2013

Tiivistelmä

Lotta Rissanen

Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoiden työnteke ja sen vaikutukset opintoihin, 54 sivua, 2 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketalous, Lappeenranta

Liiketalouden koulutusohjelma

Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehto

Opinnäytetyö 2013

Ohjaaja: lehtori Saara Heikkonen

Opinnäytetyön aiheena on tutkia Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoiden työnteon yleisyyttä ja työnteon mahdollisia vaikutuksia heidän opintoihinsa. Työssä pyrittiin myös tutkimaan mihin eri opintojen osa-alueisiin työnteolla voi olla vaikutusta ja onko havaittavissa eroavaisuuksia erilaisten ryhmittelyjen välillä. Tutkimusosuuden pääpainona oli tradenomiopiskelijoille tehty kyselytutkimus.

Työn teoriaosuus kirjoitettiin pääasiassa Internet-lähteiden pohjalta, joiden avulla pyrittiin tekemään selventävä katsaus ammattikorkeakoulu- ja tradenomiopintoihin, opintotukijärjestelmään sekä tämän hetkiseen suomalaiseen työmarkkinatilanteeseen. Tutkimusosuus pohjautuu kvantitatiiviseen eli määrälliseen tutkimukseen. Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoihin kohdistuva kyselytutkimus toteutettiin paperisin kyselylomakkein, minkä jälkeen tulokset syötettiin SPSS-tilastointiohjelmaan. Ohjelman avulla luotiin tilastotietoja ja havaintoja aineiston pohjalta. Kyselyyn vastasi 81 opiskelijaa, mikä vastaa noin 67 %:a kohderyhmästä.

Saadut tutkimustulokset vastaavat hyvin kansallisia tuloksia ammattikorkeakouluopiskelijoiden työnteon yleisyydestä. Kuten kansalliset tulokset osoittavat, on opintojen ohessa työskentely hyvin yleistä myös Saimaan ammattikorkeakoulussa. Myös erilaisten ryhmittelyjen, kuten sukupuoli ja ikä, välillä on havaittavissa samankaltaisuutta kansallisten tulosten kanssa. Esimerkiksi naisten työllisyys on selvästi miesten työllisyyttä korkeampi.

Tutkimuksen avulla saadut tulokset tuovat esiin itse opiskelijoiden näkemykset ja kokemukset oppilaitosten ja valtion tilastojen sijaan. Aiemmin tutkimattoman aiheen tutkimustuloksia voidaan hyödyntää esimerkiksi Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoiden perehdytyksessä ja tilastoja tehtäessä.

Asiasanat: ammattikorkeakoulutus, opintotuki, tradenomi, työllisyys, työmarkkinat

Abstract

Lotta Rissanen

Saimaa University of Applied Sciences BBA Students: Working and its Effects,
54 pages, 2 appendices

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Business and Administration, Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Specialisation in Accounting

Bachelor's Thesis 2013

Instructor: Ms Saara Heikkonen, Senior Lecturer

The main purpose of this thesis was to find out how commonly BBA students are working during their studies and how that may affect their studies. The aim was also to investigate which aspects of studies working may affect and if there are differences between different groups, e.g. age or gender. The main focus of the study was on a survey carried out among BBA students.

Information for the theory part was mainly gathered from Internet sources. The theory part contains a review of studies in the University of Applied Sciences, BBA studies, the financial aid system for students, and the Finnish labour markets. The empirical part is based on quantitative research. A survey on students was executed by way of paper questionnaires. Afterwards the results were recorded in to a statistics programme and analysed. Statistics and observations were made on the basis of the answers. 81 BBA students participated in the survey, which is about 67 % of the target group.

As expected, the results from this research indicated similarities with national results. This study brings out students' visions and experiences, which government research does not do. Because of the perspective, some differences can also be seen. These new results can be used, for example, in the orientation of new students in the Saimaa University of Applied Sciences.

Keywords: polytechnic education, financial aid, BBA, employment, labour market

Sisältö

Sisältö	4
1 Johdanto	6
1.1 Työn tavoitteet ja rajaukset.....	7
1.2 Tutkimusmenetelmät	7
1.3 Viitekehys	8
2 Ammattikorkeakoulutus.....	10
2.1 Ammattikorkeakoulutus Suomessa	10
2.1.1 Historia	10
2.1.2 Yleiskuvaus ammattikorkeakoulutuksesta	11
2.1.3 Ammattikorkeakoulutus lukuina.....	14
2.2 Ammattikorkeakoulutus Saimiassa.....	17
2.2.1 Ammattikorkeakoulutuksesta yleisesti	17
2.2.2 Ammattikorkeakoulutus lukuina	18
3 Tradenomikoulutus	19
3.1 Tradenomikoulutuksesta yleisesti.....	19
3.2 Tradenomin profiili.....	20
3.3 Tradenomit ja työelämä	21
4 Suomalainen opintotukijärjestelmä	22
4.1 Historiasta nykypäivään.....	22
4.2 Järjestelmästä yleisesti.....	25
4.3 Järjestelmän avainluvut	27
5 Talous- ja työllisyystilanne Suomessa	28
5.1 Talouden kehitys	28
5.2 Työllisyys lukuina	30
5.3 Työllisyys ja nuoret aikuiset.....	32
6 Kyselytutkimuksen perustiedot.....	35
6.1 Kysely.....	35
6.2 Tulokset ja analysointi	36
7 Tutkimustulokset.....	36
7.1 Vastaajien perustiedot.....	36
7.2 Opintojen tila	37
7.3 Työllisyystilanne	39
7.3.1 Työnteon yleisyys ja sen luonne.....	39
7.3.2 Työnteon syyt ja tyytyväisyys	41
7.4 Työnteon vaikutukset opintoihin	42
7.4.1 Vaikutukset opintomenestykseen	43
7.4.2 Vaikutukset opintojen edistymiseen ja harjoittelupaikan saantiin	43
7.5 Opiskelijoiden tulevaisuuden odotukset ja yleiset mielipiteet.....	44
7.5.1 Valmistumisen todennäköisyys	45
7.5.2 Tulevaisuus opintojen jälkeen	45
7.5.3 Opintotuen riittävyys	46
7.5.4 Saimian valinta	47
8 Yhteenveto ja oma arvio	48
8.1 Yhteenveto	48
8.2 Oma arvio.....	50
Kuvat.....	51
Lähteet.....	52

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake

Liite 2 Tutkimuksen tilastot (1-17)

1 Johdanto

Opinnäytetyön aihetta valitessa haluttiin keskittyä yhteiskunnalliseen ajankoh-
tauuteen ja opiskelijälähtöisyyteen. Työllä haluttiin myös saada aikaan konk-
reettisia tuloksia, joita voidaan hyödyntää nyt ja tulevaisuudessa sekä joilla
saadaan opiskelijoiden mielipiteitä kuuluville. Työnteko opintojen ohessa ja sen
seuraukset ovat olleet esillä mediassa ja päätöksentekoeleimissä jo pidemmän
aikaa, mutta opiskelijoiden ääni on jäänyt usein isojen vaikuttajien kuulumatto-
miin.

Ammattikorkeakoulut tulivat virallisesti mukaan korkeakoulutusjärjestelmään
vuonna 1996, kun ammattikorkeakoulukokeilun aloittamisesta oli kulunut viisi
vuotta. Suomessa on nykyisin 27 ammattikorkeakoulua, jotka toimivat pääasi-
assa opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa. Ammattikorkeakoulutuksen
tarkoituksena on löytää yhteys työelämän vaatimusten ja koulutuksen välille
Ammattikorkeakoululain ja -asetuksen mukaisesti. Tradenomikoulutus kuuluu
ammattikorkeakoulujen liiketalouden koulutustarjontaan. Tradenomitutkinnon
laajuus on 210 opintopistettä eli käytännössä opintojen kesto on noin 3,5 vuotta.
Vuosittain Suomessa valmistuu noin 6000 tradenomia, jotka sijoittavat työelä-
mässä pääasiassa suorittavan tason ja toimihenkilöiden tehtäviin.

Suomen valtion ja Kelan takaamalla opintotukijärjestelmällä on merkittävä teh-
tävä päätoimisten opiskelijoiden toimeentulon takaamisessa. Lukuvuonna
2010–2011 opintotukea maksettiin noin 806 miljoonaa euroa yli 300 000 opiske-
lijalle. Mediassa sekä erityisesti opiskelijoiden ja opiskelijajärjestöjen keskuu-
dessa on jo pidemmän aikaa pohdittu opintotukijärjestelmän toimivuutta ja van-
hanaikaisuutta. Onkin mietitty, onko järjestelmä lopulta läheskään riittävän kat-
tava tarjoamaan opiskelijoille mahdollisuuden keskittyä täysipäiväisesti vain ja
ainoastaan opiskeluun. Mikäli järjestelmän tarjoama tuki ei riitä, toimeentuloa
hankitaan luonnollisesti työllä. Päätäjien mukaan valtion ja oppilaitosten aset-
tamat valmistumis- ja tulostavoitteet venyvät työskentelyn seurauksena. Tilasto-
keskuksen tekemän tutkimuksen mukaan vuonna 2010 opiskelijoista 56 % teki
töitä opintojen ohessa. Määrä kasvoi edellisvuodesta noin prosenttiyksikön ver-
ran.

1.1 Työn tavoitteet ja rajaukset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia Saimaan ammattikorkeakoulun täysipäiväisten tradenomiopiskelijoiden työtilannetta ja työskentelyn vaikutuksia heidän opintoihinsa. Lisäksi tavoitteena on selvittää opiskelijoiden työn luonnetta sekä mihin opintojen eri osa-alueisiin työnteko mahdollisesti vaikuttaa. Tutkimuksen tarkoituksena on luoda kattavaa ja luotettavaa pohjatietoa aiheesta, jota ei Saimaan ammattikorkeakoulussa ole aikaisemmin tutkittu. Työ toimii myös pohjatietona tradenomiopiskelijoille, jotka punnitsevat opintojen ohessa työskentelyn aloittamista.

Tutkimuksen pääongelmina ovat:

- Kuinka yleistä on Saimaan tradenomiopiskelijoiden työnteko?
- Onko työntekolla vaikutusta opintoihin? Jos on, millaisia?

Tutkimuksella pyritään saamaan vastaus myös seuraaviin ongelmiin:

- Onko mahdollista havaita eroja eri ryhmien ja rajausten välillä?
- Millaisia ajatuksia tradenomiopiskelijoilla on tulevaisuudesta?

Tutkimus on rajattu käsittelemään Saimaan ammattikorkeakoulun täysipäiväisiä tradenomiopiskelijoita, joiden vuosiluokka on 2., 3. ja 4 sekä suoritettava koulutusohjelma suomenkielinen. Aiheen rajauksella on varmistettu, että saadut tutkimustulokset ovat mahdollisimman luotettavia ja niiden soveltaminen on jatkossa mahdollista.

1.2 Tutkimusmenetelmät

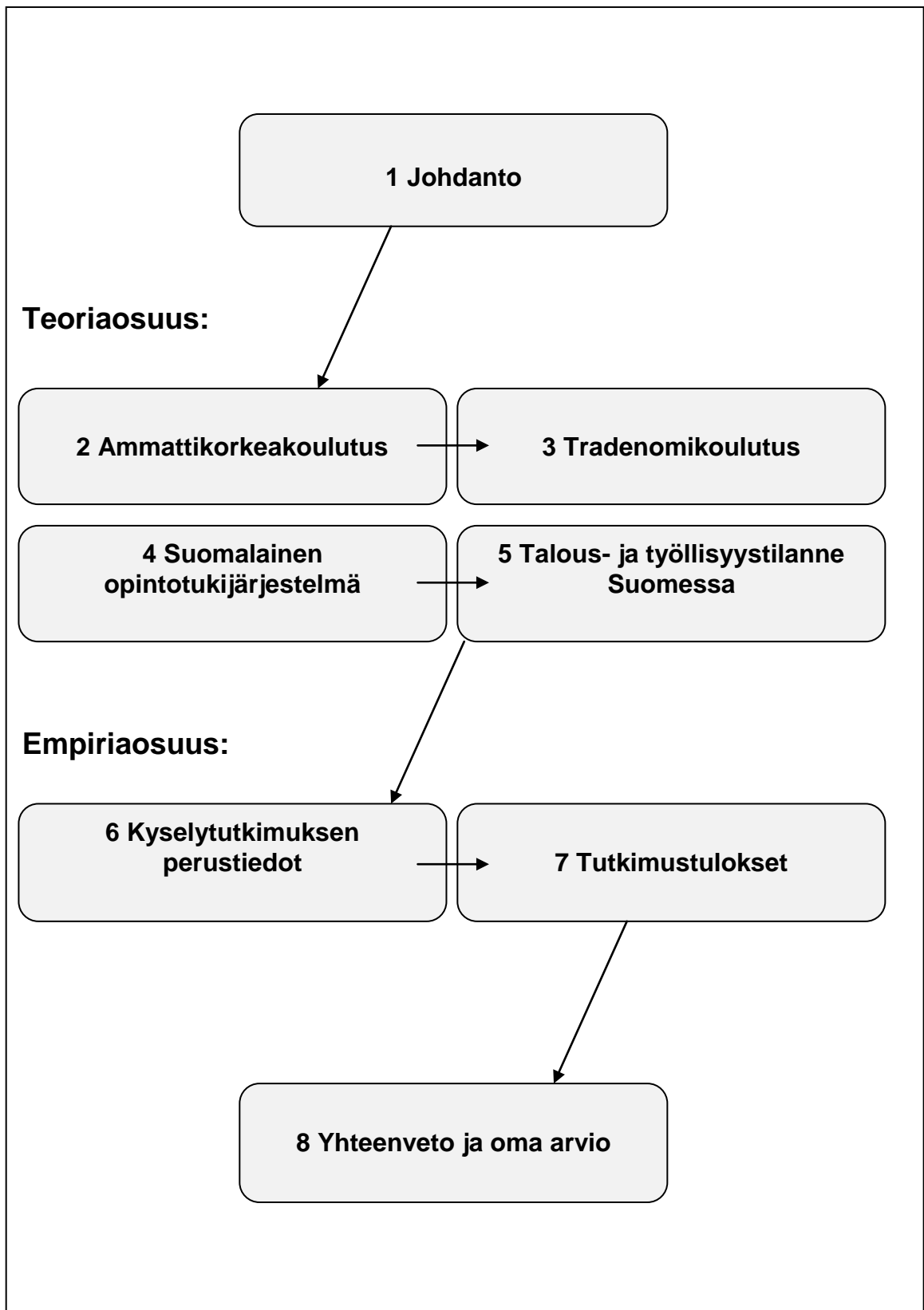
Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettävä kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus lähestyy tutkittavaa kohdetta objektiivisesti loogisin ja kriittisin menetelmin. Menetelmillä pyritään saamaan tarkkoja mittaustuloksia ja näin myös selkeitä ja todennettavia tuloksia. Tutkimusotoksen tulokset pyritään yleistämään populaatioon. (Hämeen ammattikorkeakoulu.)

Empiria- eli tutkimusosuus voidaan jakaa seuraaviin osa-alueisiin: kyselytutkimuksen teko, vastausten kirjaus sekä niiden tulkinta ja analysointi. Kyselyn toteutus tapahtuu paperisin kyselylomakkein oppituntien yhteydessä Saimaan ammattikorkeakoululla. Tämän jälkeen vastaukset kirjataan SPSS-tilastointiohjelmaan, jonka avulla vastaukset saadaan tilastolliseen muotoon ja niiden tulkinta on mahdollista. Saatuja tuloksia pyritään havainnollistamaan erilaisten kuvien ja tulkintojen avulla.

Opinnäytetyön teoriaosuuteen on kerätty tutkimusosuuden tueksi ja pohjatiedoksi yleistä tietoa ammattikorkeakouluopinnoista niin Suomessa kuin Saimaan ammattikorkeakoulussa. Tradenomiopintojen sisältöön ja rakenteeseen on myös pyritty luomaan selventävä katsaus. Työntekoa ja sen syitä lähestytään teoriaosuudessa havainnollistamalla Suomen opintotukijärjestelmää. Myös tämänhetkiseen suomalaiseen työmarkkinatilanteeseen on luotu katsaus empiriaosuuden tueksi.

1.3 Viitekehys

Opinnäytetyö koostuu johdannosta, neljästä teoriaosuuden luvusta, kahdesta empiriaosuuden luvusta ja loppuluvusta (kuva 1). Ensimmäinen luku johdattaa lukijan työn teoria- ja empiriaosuuteen. Teoriaosuuden luvut käsittelevät ammatikorkeakoulutusta, tradenomikoulutusta, suomalaista opintotukijärjestelmää sekä talous- ja työllisyystilannetta yleisestä näkökulmasta. Kyseiset luvut on pyritty rakentamaan tutkimuksen kohteena olevat opiskelijat ja tutkimusongelmat huomioiden. Empiriaosuuden luvut käsittelevät Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoille tehtyä kyselytutkimusta ja sen tuloksia paneutuen erityisesti tutkimusongelmiin. Loppuluvussa on vedetty yhteen tutkimuksen tuloksia ja opinnäytetyöprosessin kulkua.

Kuva 1. Opinnäytetyön viitekehys

2 Ammattikorkeakoulutus

Ammattikorkeakoulut, yliopistot sekä tiede- ja taidekorkeakoulut muodostavat yhdessä suomalaisen korkeakoulujärjestelmän. Ammattikorkeakouluja Suomessa on yhteensä 27 noin 70 paikkakunnalla. Pääasiassa kaikki ammattikorkeakoulut toimivat opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa. Tästä poikkeuksena kuitenkin Poliisiammattikorkeakoulu sekä Ahvenanmaalla toimiva Högskolan på Åland, jotka toimivat sisäasiainministeriön alaisuudessa. (Arene ry/a.)

2.1 Ammattikorkeakoulutus Suomessa

Ammattikorkeakoulut ja yliopistot poikkeavat toisistaan profiilien ja tehtävien osalta. Yliopistojen toiminnasta poiketen, ammattikorkeakoulujen toiminnan lähtökohtana on löytää yhteys työelämän ja koulutuksen välillä sekä korostaa alueellista kehittämistä. Pääasiassa ammattikorkeakoulut ovat monialaisia ja keskittyneet tietyille maantieteelliselle alueelle. Suoritettavat tutkinnot ovat ammatilliseen osaamiseen painottuneita korkeakoulututkintoja, jotka ovat verrattavissa yliopistotutkintoihin. (Arene ry/a.)

Erilaiset lait ja asetukset ohjaavat ammattikorkeakoulujen toimintaa. Näistä tärkeimpinä voidaan pitää ammattikorkeakoululakia (Ammattikorkeakoululaki 351/2003) ja asetusta ammattikorkeakouluista (Asetus ammattikorkeakouluista 352/2003). (Arene ry/a.)

2.1.1 Historia

Pohjana ammattikorkeakoulujen perustamiselle on ollut tarve suomalaisen koulutusjärjestelmän parantamiselle. Ammattikorkeakoulutuksen tarkoituksena on suomalaisen koulutuksen laadun parannus sekä työelämän ja yhteiskunnan nopeasti muuttuviin vaatimuksiin vastaaminen. (Arene ry/a.)

Näillä perusteilla alettiin ammattikorkeakoulujen perustamista hahmotella jo 1960-luvulla. Vuonna 1968 Valtioneuvoston asettaman teknillisen opetuksen komitean tarkoituksena oli sovittaa tekninen koulutus aiemmin toteutettuun peruskoulu-uudistukseen ja elinkeinoelämän vaatimuksiin. Uusi saksalaisen mallin mukainen korkeakoulujärjestelmä sai hyvän vastaanoton insinöörikunnan paris-

sa, mutta silloinen opetusministeri Jaakko Itälä kuitenkin tyrmäsi uudistuksen toimimattomana. Vuoden 1974 perusopetusuudistuksen ja tieteellisen korkeakouluajattelun koettiin estävän korkeakoulu-uudistuksen läpivienti. (Jääskeläinen 2000, 29–42.)

Opetusministeriö aloittikin vasta elokuussa 1991 ammattikorkeakoulukokeilun, jonka mukaisesti opistotasoisten koulujen yhteistyönä perustettiin ammattikorkeakouluja väliaikainen ammattikorkeakoulu -nimellä. Ensimmäiset vakinaisen toimiluvan valtioneuvostolta saaneet ammattikorkeakoulut aloittivat toimintansa vuonna 1996. Syksyllä 2003 ammattikorkeakoulut saivat yliopistoja vastaavan sisäisen itsehallinto opetusministeriön suoran alaisuuden sijaan. Tämän hetkinen ammattikoulutusjärjestelmämme pohjautuu saksalaiseen sekä hollantilaiseen koulutusjärjestelmään. Ammattikorkeakoulujen aloittamisen yhteydessä luotiin duaalimalli, jossa kaksi erilaista korkeakoulujärjestelmää täydentävät toisiaan. (Jääskeläinen 2000, 48–63; Arene ry/a.)

2.1.2 Yleiskuvaus ammattikorkeakoulutuksesta

Perustamistarkoituksen tapaan ammattikorkeakoulujen nykyinen päämäärä on pyrkiä vastaamaan alati muuttuviin työelämän tarpeisiin yhä paremmin. Tämän vuoksi ammattikorkeakoulut vastaavat osaltaan suomalaisen elinkeinoelämän kilpailukyvystä kouluttamalla osaajia ja asiantuntijoita eri aloille. Koulutuksen ytimenä onkin nimenomaan työelämälähtöisyys. (Arene ry/b.)

Ammattikorkeakoulujen opetus pyritään pitämään ajan hermolla. Tästä hyvänä esimerkkinä on yliopettajilta, lehtoreilta ja muulta opetushenkilöstöltä vaadittava vähintään kolmen vuoden työelämäkokemus. Näin he tuovat opetukseen työelämän tuoreimmat tiedot ja näkemykset. Myös laajat, opintoihin liittyvät työharjoittelujaksot tutustuttavat opiskelijat tehokkaasti todelliseen työelämään. Erilaiset hankkeet ja projektit koulujen ja elinkeinoelämän edustajien välillä ovat keskeisiä ammattikorkeakoulujen opetuksessa. (Arene ry/b.)

Ammattikorkeakouluopintoja on mahdollista suorittaa kahdeksalla eri koulutusosalalla:

- humanistinen ja kasvatustieteiden ala
- kulttuuriala
- yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
- luonnontieteiden ala
- tekniikan ja liikenteen ala
- luonnonvara- ja ympäristöala
- sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- matkailu-, ravitsemis- ja talousala (Opetus- ja kulttuuriministeriö/a).

Ammattikorkeakoulujen tarjoamat kouluttautumismahdollisuudet ovat hyvin monipuoliset. Erilaisia vaihtoehtoja ovat:

- ammattikorkeakoulututkinnot nuorille ja aikuisille
- ylempät ammattikorkeakoulututkinnot
- erikoistumisopinnot
- täydennyskoulutus
- avoin ammattikorkeakoulu ja
- ammatillinen opettajakoulutus (Opetus- ja kulttuuriministeriö/a).

Ammattikorkeakoulututkinnot nuorille ja aikuisille ovat perustutkintoja. Tutkintojen laajuus on vähintään kolme vuotta ja enintään neljä vuotta, poikkeustapauksissa pidempiäkin. Tutkintoon liitetään tutkintonimike ja AMK. (Arene ry/b.)

Ammattikorkeakoulututkintoon vaadittavat opinnot suoritetaan koulutusohjelmienä. Ammattikorkeakoulut suunnittelevat omat koulutusohjelmat ja järjestävät opintokokonaisuudet, joiden tarkoituksena on suuntautua johonkin konkreettiseen työelämän tehtäväalueeseen. Opintoihin kuuluu perus- ja ammattiopintoja, vapaasti valittavia opintoja, harjoittelua sekä opinnäytetyö. Ammattikorkeakoulututkintoon tähtäävien opintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle laaja-alaiset teoreettiset ja käytännölliset tiedot alan asiantuntijatehtäviin, edellytykset seurata alan kehitystä, taata riittävä kieli- ja viestintätaito sekä antaa alan kansainvälisten vaatimusten edellyttämät taidot. (Opetus- ja kulttuuriministeriö/a.)

Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ovat tarkoitettu jo ammattikorkeakoulututkinnon tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittaneille henkilöille. Opiskelijaksi pyrkivällä tulee myös olla vähintään kolmen vuoden työkokemus alalta aikaisemman tutkinnon suorittamisen jälkeen. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto antaa valmiudet vaativiin asiantuntija tehtäviin. Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen koulutusohjelmat ovat vähintään yhden ja korkeintaan puolelentoista lukuvuoden mittaisia. Ylemmästä ammattikorkeakoulututkinnosta käytetään nimekettä ylempi AMK. (Arene ry/b; Opetus- ja kulttuuriministeriö/a.)

Erikoistumisopinnot toteutetaan aikuiskoulutuksena laajoina täydennyskoulutusohjelmina. Koulutusohjelmissa kehitetään jo hankittuja taitoja syvällisellä erikoistumisella johonkin oman alan osa-alueeseen. Laajuus näillä opinnoilla on 30 - 60 opintopistettä tai 20 - 40 opintoviikkoa. (Arene ry/b; Opetus- ja kulttuuriministeriö/a.)

Täydennyskoulutus kuuluu ammattikorkeakoulujen koulutustehtävään. Ammattikorkeakoulut järjestävät koulutusalojensa mukaisia kursseja usein yritysten ja yhteisöjen tarpeiden mukaisesti. Myös kaikille avoimet teemapäivät, lyhytkurssit ja työvoimakoulutus kuuluvat täydennyskoulutukseen. (Arene ry/b.)

Avoin ammattikorkeakoulu on kaikille avoin mahdollisuus kehittää itseään ja ammattitaitoaan. Kaikki avoimen ammattikorkeakoulun opinnot kuuluvat korkeakoulututkintoihin. Avoin ammattikorkeakoulu on hyvä mahdollisuus tutustua ammattikorkeakouluopintoihin ja suorittaa myös tutkintoon johtavia opintoja. Kaikki suomalaiset ammattikorkeakoulut tarjoavat avointa ammattikorkeakouluopetusta kaikilla koulutusaloilla. Opinnot ovat avoimia kaikille kiinnostuneille pohjakoulutuksesta tai iästä riippumatta. (Arene ry/b; Opetus- ja kulttuuriministeriö/a.)

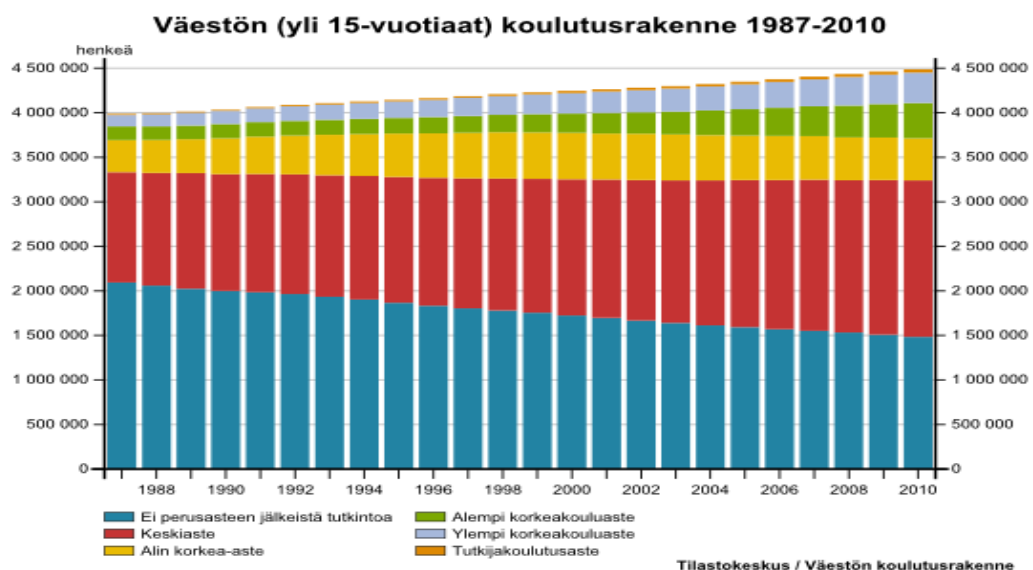
Ammatillista opettajankoulutusta ammattikorkeakoulut antavat ammattikorkeakoulujen, ammatillisten oppilaitosten ja aikuiskoulutuksen parissa työskenteleville opettajille ja opettajiksi haluaville. Koulutus tuottaa pedagogisen kelpoisuuden. Pääsyyvaatimuksena koulutukseen on soveltuva aikaisempi koulutus ja työkokemus, joka vaaditaan kyseiseen opettajan virkaan. Opettajankoulutusopintoihin kuuluu perusopintoja, opetusharjoittelua ja muita opintoja 60 opin-

topistettä. Opetusta järjestetään keskitetysti viidessä opettajakorkeakoulussa, jotka toimivat Helsingissä, Hämeenlinnassa, Jyväskylässä, Oulussa ja Tampereella. (Arene ry/b; Opetus- ja kulttuuriministeriö/a.)

Hakeminen ammattikorkeakouluopintoihin tapahtuu valtakunnallisessa yhteishaussa, joka järjestetään keväällä ja syksyllä. Aikuiskoulutukseen ja vieraskieliseen koulutukseen haetaan erillisessä yhteishaussa. Jokainen ammattikorkeakoulu päättää itse opiskelijavalintansa perusteista, valintakokeen järjestämisestä ja opiskelijavalinnoista. Opiskelijan on mahdollista ottaa vastaan vain yksi ammattikorkeakoulututkintoon johtava opiskelupaikka samana lukuvuonna alkavasta koulutuksesta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö/a.)

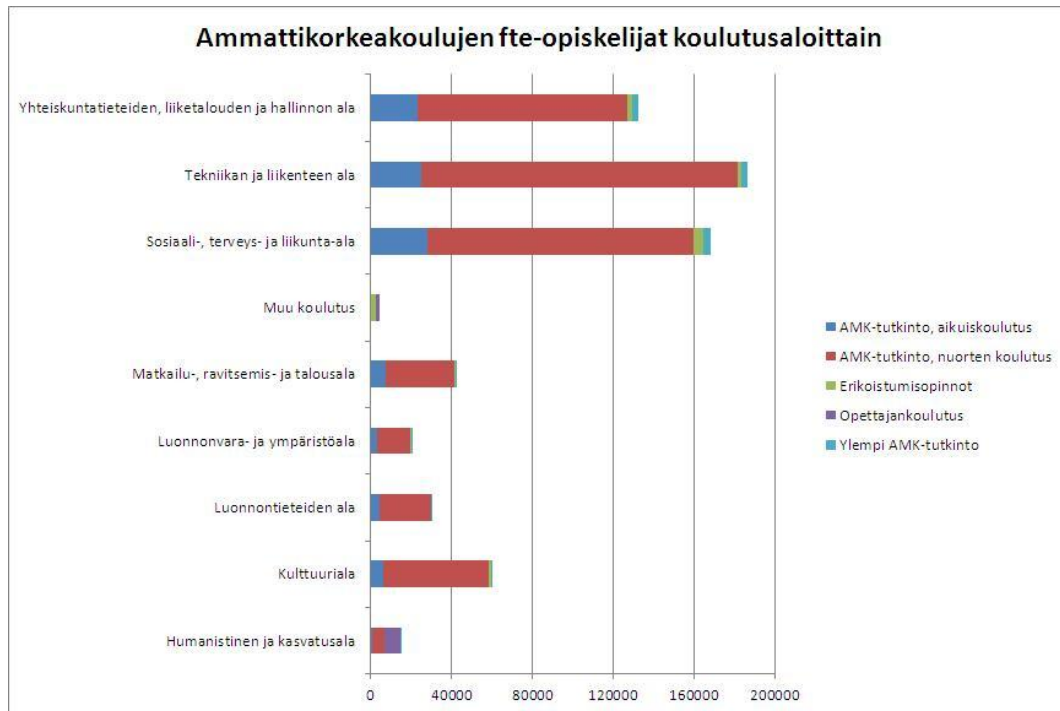
2.1.3 Ammattikorkeakoulutus lukuina

Tilastokeskuksen tekemästä selvityksestä voidaan havaita, että väestön (yli 15-vuotiaiden) koulutusrakenne on reilun kahden vuosikymmenen aikana kehittynyt huomattavasti. Vuonna 2010 edelleen noin 1,5 miljoona suomalaista on vailla peruskoulun jälkeistä koulutusta, mutta keskiasteen koulun käyneiden määrä on noussut selvästi vuodesta 1987. Tilastosta voidaan myös havaita, että alemman sekä ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden määrä on noussut selvästi eli korkeasti koulutautuneita suomalaisia on yhä enemmän työmarkkinoiden käytävissä. (Tilastokeskus/a.)

Kuva 2. Väestön koulutusrakenne 1987–2010 (Tilastokeskus/a 2012)

Vuonna 2011 suomalaisissa ammattikorkeakouluissa tavallista ammattikorkeakoulututkintoa suoritti 132 536 opiskelijaa, joista nuorten koulutusohjelmia suoritti 110 921. Vuonna 2009 vastaavia ammattikorkeakoulututkintoja suoritti 129 489 opiskelijaa, joista nuorten koulutusohjelmia suoritti 108 914. (Tilastokeskus/a.)

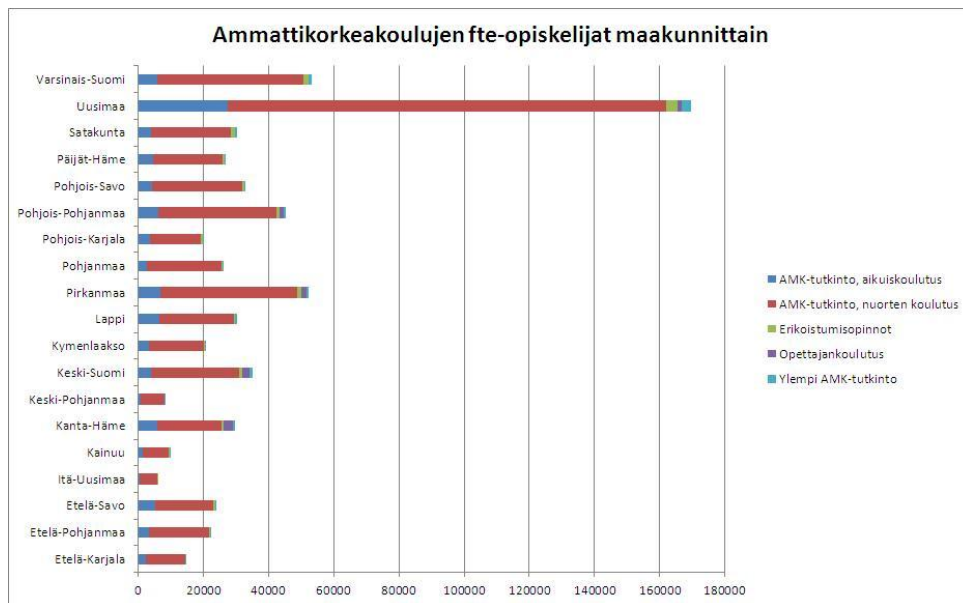

Kuva 3. Ammattikorkeakoulujen opiskelijat koulutusaloittain vuonna 2011 (Tilastokeskus/a 2012)

Tilastokeskuksen/a tutkimuksen mukaan suosituimmat koulutusalat kokopäiväisinä opiskelijoina laskettuna vuonna 2011 olivat:

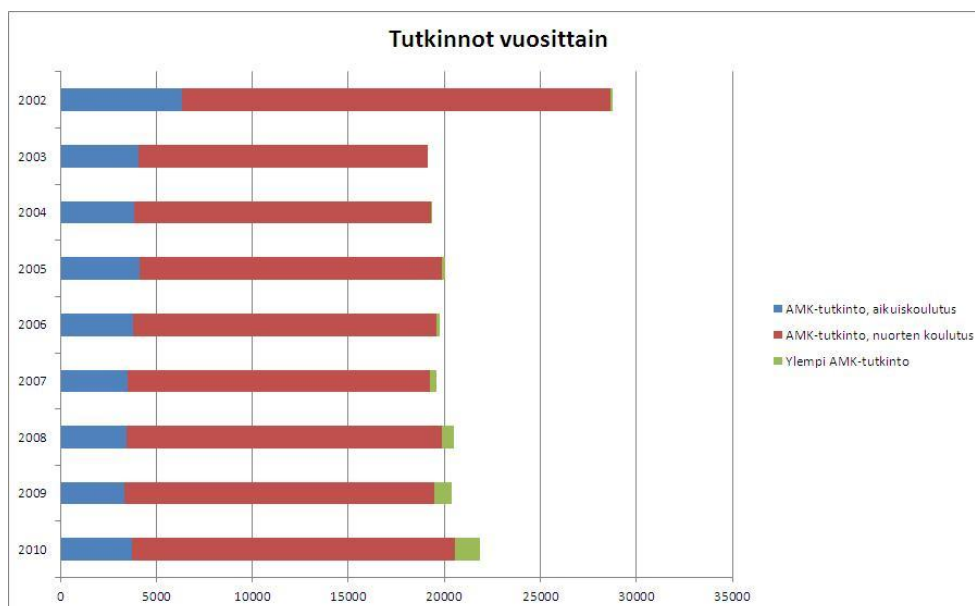
- tekniikan ja liikenteen ala,
- sosiaali-, terveys ja liikunta-ala sekä
- yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala.

Kokopäiväisten opiskelijoiden määrä (FTE eli full time equivalent) on laskennallinen määrä, joka on saatu suhteuttamalla osa-aikaiset opiskelijat kokoaikaisiksi kertoimilla 0, 0,5 ja 1 (Opetus- ja kulttuuriministeriö/b).

Kuva 4. Ammattikorkeakoulujen opiskelijat maakunnittain vuonna 2011 (Opetus- ja kulttuuriministeriö/c 2012)

Vuoden 2011 maakuntakohtaiset opiskelijamäärät kertovat selvästi millä maantieteellisillä alueilla suurimmat ja suosituimmat ammattikorkeakoulut sijaitsevat: Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa. Esimerkiksi Uudellamaalla on useampia ammattikorkeakouluja, mikä vaikuttaa kasvattavasti opiskelijoiden määrään. (Opetus- ja kulttuuriministeriö/c.)

Kuva 5. Ammattikorkeakoulututkinnot vuosittain 2002–2010 (Opetus- ja kulttuuriministeriö/d 2012)

Vuoden 2002 valmistumispiikin jälkeen tutkintoja on suoritettu tasaisesti kasvavaan tahtiin. Erityisesti suoritettujen ylempien AMK-tutkintojen määrä on kasvanut selvästi. Aikuiskoulutuksen puolella suoritettujen AMK-tutkintojen määrä puolestaan on pysynyt tasaisena lähes vuosikymmenen. Keskimäärin viimeisen vuosikymmenen aikana AMK-tutkintoja on suoritettu noin 20000 vuodessa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö/d.)

2.2 Ammattikorkeakoulutus Saimiassa

Saimaan ammattikorkeakoulu, aikaisemmin Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu, perustettiin vuonna 1992 opistoasteisten koulujen pohjalta. Vakinaisena ammattikorkeakouluna toiminta aloitettiin vuonna 1999. Opiskelijamäärä oli aloitusvaiheessa alle 200, mutta alkoi kasvaa vuosi vuodelta uusien koulujen liityttyä Etelä-Karjalan ammattikorkeakouluun. Samoin myös valmistuneiden määrä on noussut 150 valmistuneesta 500–600 vuotuisen valmistujan tasolle. (Pirttilä 2012.)

2.2.1 Ammattikorkeakoulutuksesta yleisesti

Saimaan ammattikorkeakoulu toimii Etelä-Karjalassa. Koululla on kolme koulutuskampusta: Lappeenrannassa Skinnarilan kampus sekä Imatralla Linnalan ja Vuoksen kampukset. Saimiassa on mahdollista opiskella viidellä eri alalla, jotka ovat:

- tekniikka
- sosiaali- ja terveysala
- liiketalous
- hotelli- ja ravintola-ala
- kuvataide (Saimaan ammattikorkeakoulu.)

Yllä luetelluilla aloilla on mahdollista opiskella 18 ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutusohjelmassa, joista neljä on englanninkielisiä. Saimiassa on mahdollista opiskella myös neljään ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutusohjelmassa, joista yksi on englanninkielinen. Saimaan ammattikorkeakoulu tarjoaa opiskelijoilleen vaihtomahdollisuuksia ympäri maailmaa, muun muassa Venäjällä, Baltian maissa, Kiinassa ja USA:ssa. Saimia esittäytyy kansainvälisenä ammattikorkeakouluna, joka pitää erikoisvahvuuksi-

naan Venäjän liiketoimintaan, kieleen ja kulttuuriin sekä yhteiskuntaan liittyvää osaamista. (Saimaan ammattikorkeakoulu.)

2.2.2 Ammattikorkeakoulutus lukuina

Vuonna 2011 Saimaan ammattikorkeakoulussa opiskeli noin 3200 opiskelijaa. Ulkomaalaisia opiskelijoita Saimiassa opiskeli syksyllä 2011 noin 380 henkilöä 37 eri maasta. Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijamäärä jakautuu aloittain seuraavasti:

- sosiaali- ja terveysala 34 %
- tekniikka 33 %
- liiketalous 19 %
- matkailu- ja ravitsemusala 9 %
- kulttuuri 5 % (Saimaan ammattikorkeakoulu.)

Vuosina 2007–2011 Saimaan ammattikorkeakoulun vuotuinen opiskelijamäärä on ollut keskimäärin 3000 opiskelijaa, kun mukaan on laskettu kaikkien toimipisteiden opiskelijat. Vuosina 2007–2011 naisten määrä kaikista opiskelijoista on 53,3 %:n ja 59,9 %:n välillä. Naispuolisten opiskelijoiden määrä on kuitenkin ollut kasvava kahden edellisen tarkasteltavan vuoden aikana. Aikuisopiskelijoiden määrä vuotuisista opiskelijoista on puolestaan vaihdellut 18,6 %:n ja 21,9 %:n välillä. Myös aikuisopiskelijoiden määrä on ollut kasvava kahden edellisen tarkastellun vuoden aikana. (Saimaan ammattikorkeakoulun tilastot.)

Keskimääräinen opiskeluaika Saimian nuorten koulutuksessa on hieman vajaa neljä vuotta, kun huomioidaan kaikki koulutusohjelmat. Vuosien 2007–2011 keskimääräisissä opiskeluajoissa on havaittavissa melko selkeät trendit tietyillä koulutusaloilla. Tekniikan, matkailu- ja ravitsemusalan sekä sosiaali- ja terveysalan keskimääräiset opiskeluaajat ovat pysyneet kohtalaisen tasaisina, toisin kuin liiketalouden ja kulttuurin opiskeluaajat. Liiketalouden keskimääräisissä opiskeluajoissa trendi on ollut laskeva, mikä voi viitata työ- ja elinkeinoelämän asettamiin vaatimuksiin, opiskelijat halutaan yhä nopeammin kiinni täyspäiväiseen työelämään. Sen sijaan kulttuurialan opiskeluajoissa trendi on ollut nouseva, mikä voi viitata esimerkiksi alan huonoon työtilanteeseen ja sen myötä opintojen tahalliseen pitkittämiseen. (Saimaan ammattikorkeakoulun tilastot.)

Opintonsa keskeytti vuonna 2010 yhteensä 232 opiskelijaa, joista nuoria 164 oli henkilöä. Lähes 70 % keskeyttäneistä opiskeli tekniikan ja liiketalouden aloilla. Suhteessa eniten opintonsa keskeyttäneitä oli liiketalouden alalla, lähes 35 % kaikista keskeyttäneistä. Poikkeuksena opintonsa keskeyttäneiden tilastossa voidaan havaita sosiaali- ja terveystieteiden vähäinen keskeyttäneiden määrä suhteessa opiskelijamäärään. Keskimäärin noin 13 % keskeyttäneistä nuorista ilmoitti työn aloituksen opintojensa keskeyttämisen syyksi. Aikuisilla vastaava luku oli noin 6 %.(Saimaan ammattikorkeakoulun tilastot.)

3 Tradenomikoulutus

Tradenomi (*engl. Bachelor of Business Administration*) on ammattikorkeakoulun tutkinto, jota on mahdollista opiskella kolmella eri koulutusalueella 24 ammattikorkeakoulussa. Tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä ja kesto noin 3,5 vuotta. Opintoihin sisältyy pakollinen 30 opintopisteen työharjoittelu sekä 15 opintopisteen laajuinen opinnäytetyö. Tradenomeja valmistuu vuosittain vajaa 6000, joista nuorisopuolen koulutuksesta noin 80 % ja aikuispuolen koulutuksesta noin 20 %. (Tradenomiliitto/a.)

3.1 Tradenomikoulutuksesta yleisesti

Tradenomit suorittavat liiketalouden koulutusohjelman, jossa on useita erilaisia suuntautumisvaihtoehtoja:

- markkinointi
- taloushallinto
- rahoitus
- kansainvälinen liiketoiminta
- henkilöstöjohtaminen
- yritysviestintä
- julkishallinnon suunnittelu
- tietotekniikka
- yrittäjyys
- logistiikka
- tuotantotalous
- matkailu
- oikeushallinto (Opintoluotsi).

Kaikkiin koulutusohjelmiin sisältyy markkinointia, tietotekniikkaa, laskentatointa, johtamista, yrittäjyyteen ja kansainvälisyyteen liittyviä opintoja sekä noin puolen vuoden laajuinen käytännön harjoittelu työelämässä. Kieliopintoja ja viestintää koskevat samat pakolliset vaatimukset kuin yliopistoissa. Opinnoissa suuntautuminen vaikuttaa siihen, millaisissa töissä tulevat tradenomit työskentelevät. Eri suuntautumisvaihtoehdon tradenomien ammattinimikkeitä voivat esimerkiksi olla markkinointiassistentti, myyntipäällikkö, kirjanpitäjä, talouspäällikkö, huolitsija, henkilöstöpäällikkö, vakuutusasiantuntija tai isännöitsijä.(Tradenomiliitto/a; Opintoluotsi.)

Koulutussuunnasta riippumatta jokaisella tradenomilla on

- hyvin laaja-alainen ammattiosaaminen
- hyvät kieli- ja viestintätaidot
- edellytykset seurata alansa kehitystä ja kouluttautua sen vaatimusten mukaisesti
- kansainvälisen toiminnan vaatimat valmiudet (Tradenomiliitto/b).

Tradenomi (Ylempi AMK) -tutkinto (Master of Business Administration) on ylempi ammattikorkeakoulututkinto, jota on mahdollista opiskella eri puolilla Suomea. Ylemmän tradenomi -tutkinnon laajuus on 90 opintopistettä ja kesto noin 2–3 vuotta. Pääasiassa tutkinto suoritetaan työn ohella. Tutkinto on mahdollista suorittaa myös englanninkielisenä. Opinnot sisältävät 30 opintopisteen laajuisen työelämän kehittämistehtävän, joka liittyy omaan työtehtävään. Tutkintoon johtavassa koulutuksessa opiskelu on maksutonta. Ylempi AMK tradenomi -tutkinto tuottaa saman kelpoisuuden kuin ylempi korkeakoulututkinto. (Tradenomiliitto/c.)

3.2 Tradenomin profiili

Tradenomeista naisia on noin 70 % ja miehiä noin 30 %. Tradenomin keski-ikä on 33 vuotta ja ammattivuosia hänelle on kertynyt keskimäärin 5,8 vuotta. Yli 80 % tradenomeista on koulutusaltaltaan yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalta. Luonnontieteiden ja kulttuurin koulutusaltalta heistä on vajaa 20 %. Tradenomeista noin 45 % työskentelee asiantuntijatehtävissä, noin 36 % toimihenkilöinä, noin 15 % keskijohdossa ja noin 3 % johdossa. Yrittäjinä ja amma-

tinharjoittajina tai muissa tehtävissä työskentelee noin 1 % tradenomeista. Tradenomin keskipalkka on hieman alle 3200 euroa kuukaudessa. (Tradenomiliitto/d.)

3.3 Tradenomit ja työelämä

Tradenomiliiton (TRAL ry) tekemän tutkimuksen mukaan opintojen aikana saadut kontaktit työ- ja elinkeinoelämään voivat olla merkittävässä roolissa myös valmistumisen jälkeen. Tutkimukseen vastanneista työelämään siirtyneistä tradenomeista 10 % kertoi opinnäytetyön teon ja 16 % työharjoittelun olleen pääsyy nykyiseen organisaatioonsa päätymisessä. Nykyiselle organisaatiolleen työharjoittelun tai opinnäytetyön oli tehnyt 57 % tradenomeista ja 49 % oli työskennellyt nykyisessä organisaatiossa jo opintojen aikana. Kuitenkin lähes 65 % vastanneista ilmoitti, että ammattikorkeakoulun kautta saadut kontaktit olivat joko vähäiset tai niitä ei ollut lainkaan. Noin 3 % vastanneista kertoi saaneensa AMK:n kautta runsaasti kontakteja työelämään. (Tradenomiliitto/e.)

Tradenomiliiton vastavalmistuneiden palkkasuositus 2300–2800 euroa/kk, toteutuu kyselyyn vastanneiden osalta tyydyttävästi. Yli 60 % vastanneista kertoo palkkansa asettuvan 2000–2999 euron kuukausitasolle. Huomioitavaa on myös se, että yli 10 % vastanneista kertoo palkkansa olevan suurempi tai yhtä suuri kuin 3000 euroa kuukaudessa. Kuitenkin myös yli 26 % vastanneista kertoo palkkansa jäävän selvästi suosituksia alhaisemmalle alle 2000 euroa kuukausitasolle. (Tradenomiliitto/f.)

Työmarkkina-asemakseen vastavalmistuneista yli 67 % arvioi suorittavan tason tehtävät tai toimihenkilötehtävät, vaikka teoriassa tradenomitutkinto valmistaa asiantuntijatehtäviin. Noin 4 % vastavalmistuneista tradenomeista lukeutui työnhakijoihin. Yli 47 % vastanneista tradenomeista ei ole löytänyt koulutustaan vastaavaa työtä. Työsuhteen varmuus ja organisaatiossa viihtyminen sai 66 % vastaajista työskentelemään koulutusta vastaamattomassa työssä. Kannustava palkkaus vaikutti kuitenkin vain reilun 11 %:n päätökseen tehdä koulutusta vastaamatonta työtä. Tutkimuksen perusteella on mahdollista päätellä, että vastavalmistuneet tradenomit arvostavat erityisesti työssä viihtymistä sekä työn pysyvyyttä, vaikkei työ vastaisikaan täysin omaa koulutusta. (Tradenomiliitto/e.)

TRAL ry:n tutkimuksen mukaan työelämän näkemykset tradenomeista ja heidän osaamisestaan ovat aikaisempaa positiivisemmat. Tradenomien osaamista keskimääräistä korkeammiksi arvioivat erityisesti suuret ja keskisuuret yritykset. Yrityksistä 54,5 % ilmoitti tradenomien työskentelevän asiantuntija-, esimies- ja johtotehtävissä sekä piti heitä sopivina kyseiseen työhön. Työelämän odotuksiksi nostettiin ammatillisen osaamisen lisäksi yleinen osaaminen, kuten kielitaito ja tietotekniset taidot. Erityisesti tradenomien laaja-alaista osaamista ja asiantuntijuutta kritisoitiin. Työelämän kritiikki kohdistui myös koulutukseen, josta haluttaisiin yhä työelämälähtöisempää ja asiantuntijuutta kehittävämpää. Koulutuksen toivottiin edistävän teorian hyödyntämistä käytännössä sekä realistisemmän kuvan luomista työelämästä. Eniten parannusta työelämän silmissä on tapahtunut kansainvälisten taitojen hyödyntämisessä, ja tradenomien parhaiksi puoliksi mainittiinkin tiimityöskentelytaidot ja sopeutumiskyky. (Tradenomiliitto/g.)

4 Suomalainen opintotukijärjestelmä

Ulkomailla opiskelevat suomalaiset ja Suomessa opiskelevat opiskelijat voivat saada Kansaneläkelaitokselta (Kela) erilaisia tukia pakollisen oppivelvollisuuden jälkeen suoritettaviin opintoihin. Opiskelija voi hakea tukea päätoimisiin opintoihin lukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa tai korkeakoulussa. Tuen määrään vaikuttaa oppilaitos, ikä ja asumismuoto. Jossain tapauksissa tuen määrään vaikuttavat myös opiskelijan ja/tai tämän vanhemman tulot. (Kela/a.)

4.1 Historiasta nykypäivään

Kelan/b katsaukseen *Opintotuen historia, nykypäivä ja tulevaisuus* on kerätty opintotuen historian merkittävimmän ja vaikuttavimman muutokset ja uudistukset. Alkuun on kerätty koko opintotuen historia lyhyesti ja jäljempänä on paneuduttu lähivuosien kehitykseen tarkemmin.

Opintotuen historiasta lyhyesti:

- v. 1969 alettiin opiskelijoille myöntää valtion takaamaa opintolainaa
- v. 1972 opiskelijoille myönnettiin opintoraha
- v. 1977 opiskelijoille myönnettiin asumislisä
- v. 1979 korkeakouluopiskelijoille myönnettiin ateriatuki
- v. 1983 otettiin käyttöön korkoavustus
- v. 1987–2002 aikuisopintoraha myönnettiin opiskelijoille
- v. 1997 toiseen asteen opiskelijoille myönnettiin koulumatkatuki
- v. 2001 alettiin myöntää aikuiskoulutustukea
- v. 2005 myönnettiin uusille korkeakouluopiskelijoille opintolainavähennys

Vuonna 1992 otettiin käyttöön korkeakouluopiskelijoiden opintotukiuudistus, jonka seurauksena:

- opintoraha suureni 107,64 → 264,06 e/kk ja muuttui veronalaiseksi
- korkotukilainat muuttuivat markkinaehtoisiksi 302,74 → 202,00e/kk
- vanhempien ja puolison sekä omien tulojen ja varallisuuden huomioiminen poistui
- tukikuukaudet otettiin käyttöön

Vuonna 1994 otettiin käyttöön toisen asteen opiskelijoiden opintotukiuudistus, jonka seurauksena:

- otettiin käyttöön samat periaatteet kuin korkeakoulu-uudistuksen yhteydessä
- opintoraha suureni 84,93 → 218,64e/kk
- vanhempien tulot alkoivat vaikuttaa alle 20-vuotiaiden perheettömien opiskelijoiden opintorahaan ja alle 18-vuotiaiden asumislisään

Vuonna 1995 otettiin käyttöön opintotukileikkaukset, joiden tavoitteena oli pienentää opintotukimenoja 10 %. Leikkausten vaikutuksina:

- korkeakouluopintoraha pieneni 264,06 → 259,01 e/kk
- toisen asteen opintoraha pieneni 218,64 → 213,60 e/kk
- asumislisän korvausprosenttia madallettiin 75:stä 67:ään, jolloin enimmäismäärä putosi 160,79 → 143,63 e/kk
- opintolainamääriä korotettiin 16,82 e/kk
- harjoittelusta saatu palkka tai oppilaitoksen myöntämä apuraha saattoi estää opintorahan saamisen

Vuonna 1996 ammattikorkeakouluopiskelijoille myönnettiin korkeakouluopiskelijoiden opintotuki, joka koski vain vakinaistettuja ammattikorkeakouluja.

Vuonna 1997 yliopisto-opiskelijoiden opintotukiaikaa pidennettiin, syynä olivat laajat tutkinnot ja erityiset syyt.

Vuonna 1997–1998 suurimpaan opintotukeen oikeuttava ikäraja alenee 20:stä 18 ikävuoteen (itsenäisesti asuvilla opiskelijoilla).

Vuonna 1998 otettiin käyttöön vuositulomalli ja alennettiin vanhemman asunnossa asuvan asumislisää 58,87 e/kk.

Vuonna 2000 otettiin käyttöön asumislisä uudistus, jonka seurauksena:

- lapsettomat vuokralla asuvat opiskelijat siirrettiin asumislisän piiriin
- lisän korvausprosentti nousi 67:stä 80:een eli 143,63 → 171,55 e/kk
- yhteisessä asunnossa asuvan puolison tulot otettiin huomioon

Vuonna 2001 takaisin perittävän tuen määrän laskutapa muuttui seuraavasti:

- vapaaehtoisten palautusten määräaikaa pidennettiin
- tulojen kohdistamisessa alettiin käyttää saantiperiaatetta (maksupäivä)

Vuonna 2002 – 2007 ateriatukea korotettiin 1,18 eurosta → 1,67 euroon.

Vuonna 2002 kaikki pienituloiset nostettiin korkoavustuksen piiriin.

Vuonna 2002–2003 tehtiin muutoksia lainajärjestelmään, muun muassa osanostot ja 1 %:n korko opiskeluajalle.

Vuonna 2005 toteutettiin lainakorotus korkeakouluopiskelijoille, uusille opiskelijoille uudet enimmäistukiaikasäännöt ja opintolainavähennys sekä asumislisän vuokraton korotus 252 euroon.

Vuonna 2006 – 2007 vanhempien tulorajoja korotettiin 15 % ja 30 %.

Vuonna 2008 – 2009 opiskelijan omien tulojen rajoja korotettiin 30 % ja opintorahaa 15 % tai vähintään 16 e/kk. Toisen asteen opiskelijoiden lainamäärä korotettiin 300 euroon kuukaudessa. Puolison tuloja ei enää huomioitu asumislisää laskettaessa. (Kela/b.)

4.2 Järjestelmästä yleisesti

Opiskelija voi opintojensa aikana saada Kelalta opintotukea, koulumatkatukea, ateriatukea ja aikuiskoulutustukea (mikäli on ollut työssä vähintään kahdeksan vuotta). Opintotuen päätarkoituksena on opiskelijan toimeentulon turvaaminen opintojen aikana. Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja opintolainan valtioneuvoksesta. Kelan asettamia edellytyksiä opintotuen myöntämiselle ovat: oppilaitokseen hyväksyntä, päätoiminen opiskelu ja opinnoissa edistyminen. (Kela/a.)

Opintoraha on Suomen valtion maksama avustus, joka maksetaan opiskelukuukausittain suoraan opiskelijan tilille. Opintoraha myönnetään samoilla edellytyksillä kuin opintotuki. Opintorahaa voi saada opiskelija, joka on täyttänyt 17 vuotta ja täyttää muut edellytykset. Kesäkuukausina opintorahaa voi saada vain, jos opiskelee päätoimisesti ja oikeutettu kesäopintotukeen. (Kela/c.)

Asumislisä on samankaltainen valtion maksama avustus kuten opintorahakin. Asumislisä on täysin verotonta tuloa eikä lisää oteta huomioon tuloverovonnassa vuositulona. Myös asumislisän myöntämisedellytykset vastaavat opintotuen myöntämisedellytyksiä. Asumislisää myönnetään vain opiskelukuukausilta sellaiseen asuntoon, josta käsin opintoja on mahdollista suorittaa. Myös kuukaudet, joilta maksetaan vain asumislisää, lasketaan tukikuukausiksi tuloverovonnassa, opintojen edistymisseurannassa ja enimmäistukiajassa. Tietyin edellytyksin myös alle 17-vuotias voi saada opintotuen asumislisää. (Kela/d.)

Opintolaina on Suomen valtion takaama laina, jonka opiskelija voi nostaa valitsemastaan pankista. Valtio takaa lainan enintään 30 vuoden ajaksi, eikä opiskelija tarvitse sen takia muuta vakuutta lainalleen. Takaisinmaksusta ja lainan korosta opiskelija sopii itse pankkinsa kanssa, mutta valtioneuvokaus määrittelee osan lainaehdoista. Lainan takaisinmaksu alkaa yleensä, kun opiskelijalla ei enää ole oikeutta koron pääomittamiseen. Mikäli opiskelija suorittaa korkeakoulututkinnon määräajassa, hän voi opintojen jälkeen saada opintolainavähennystä tuloverotuksessa. Pienituloisen henkilön on mahdollista hakea korkoavustusta valtiolta. (Kela/e.)

Kela edellyttää opintotuen myöntämiseen ja maksamiseen, että opiskelija edistyy opinnoissaan. Opinnot ovat edistyneet riittävästi silloin, kun päätoiminen opiskeluaika ei olennaisesti ylitä opinnoille määriteltyä tukiaikaa. Mikäli opiskelijalle ei kerry tarpeeksi opintosuorituksia, Kela tai opintotukilautakunta lähestyy opiskelijaa selvityspyynnöllä. Mikäli opintojen tilapäiselle hidastumiselle on hyväksyttävä syy, jatketaan opintotuen maksamista. Tuen maksamisen katkeaa, mikäli opiskelija ei vastaa selvityspyyntöön tai ei esitä hyväksyttäviä syitä opintojen edistymisen hidastumiseen. (Kela/f.)

Korkeakoulun opintotukilautakunta tai Kela voi edellyttää, että opinnot etenevät tietyssä ajassa tietyn määrän. Näin ollen opintotuki tarkastetaan ja myönnetään määräajoin. Jos suoritukset toteutuvat, jatketaan tuen maksamista uuden hakemuksen teon jälkeen. Jo maksettu opintotuki voidaan myös periä takaisin, mikäli opiskelijalla on opintosuorituksia erityisen vähän tai olosuhteista ilmenee, ettei opintoja ole tarkoitus jatkaa tai edes aloittaa. (Kela/f.)

Korkeakouluopinnoilla tarkoitetaan yliopisto- ja ammattikorkeakoululaissa osoitetuissa korkeakouluissa suoritettuja opintoja. Korkeakouluissa opintotukea voi saada perustutkinnon, tieteellisen jatkotutkinnon tai täydennyskoulutusohjelman suorittamiseen. Tukea voi myös saada tietyn erillisen arvosanan tai opintokokonaisuuden suorittamiseen, jos opiskelija on jo suorittanut korkeakoulututkinnon ja saavuttaa näin ollen ammatillisen tai virkakelpoisuuden. Mikäli opiskelija opiskelee avoimessa korkeakoulussa tai kesäyliopistossa, ei opintotukea myönnetä. (Kela/g.)

Toisen asteen opinnot ovat opintoja jossakin muussa kuin korkeakoulussa. Opinnoissa opintotukea voi saada ammatilliseen perus- ja lisäkoulutukseen sekä lukion oppimäärän suorittamiseen (lukuun ottamatta aikuislukio-opintoja). Opintotukea voi myös saada kansanopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa tai Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa suoritettaviin muihin opintoihin. (Kela/g.)

Kesäopinnoilla tarkoitetaan tutkintoon kuuluvia opintoja, joita suoritetaan päätoimisesti kesän aikana (yleensä kesä-, heinä- ja elokuu). Opintotukea voi saada esimerkiksi luentoihin, harjoitteluun tai opinnäytetyön tekemiseen. Lukiolaisil-

le ei yleensä myönnetä kesäopintotukea. Vaikka kesäajalle asetetaan suoritusvaatimuksia, ovat vaatimukset keskimääräisiä. Näin ollen jokaiselta tuettavalta kuukaudelta ei tarvitse kertyä vaadittua määrää suorituksia, vaan suoritukset voivat jakautua eri tavalla eri kuukausille. Pääsääntönä on, että suorituksia on tarkastuksen yhteydessä riittävä määrä tuettuihin kuukausiin nähden. (Kela/g.)

Opiskelijan tulot vaikuttavat siihen, kuinka paljon opintotukea on mahdollista nostaa. Ansiotulojen lisäksi omaisuuden tuotto, kuten osinko tai vuokratulo, otetaan tulona huomioon. Myös vanhempien tulot voivat tietyissä tapauksissa vaikuttaa opintotuen määrään. Puolison tulot tai muu varallisuus eivät kuitenkaan vaikuta opiskelijan opintotuen määrään. (Kela/h.)

4.3 Järjestelmän avainluvut

Kelan uusin julkaisu käsittelee opintoetuuksia lukuvuonna 2010–2011. Julkaisun perustana on opintotukilaki (65/1994) ja -asetus (260/1994). Tilastot eivät käsitä Ahvenanmaata, jolla on oma opintotukijärjestelmä. (Kela/i.)

Kansaneläkelaitos maksoi lukuvuonna 2010–2011 opintotukea kaikkiaan 300300 henkilölle, kun pelkästään korkeakouluissa opiskeli Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2010 yhteensä 308000 henkeä. Opintotuen saajia oli 1,4 % vähemmän verrattuna edelliseen lukukauteen. Sen sijaan opintotukimenot kuitenkin kasvoivat 1,3 % lukuvuonna 2010–2011 edelliseen vuoteen nähden. Kokonaismenot olivat 806 miljoonaa euroa, josta opintorahaa 510 milj. euroa, asumislisää 274 milj. euroa ja opintolainan takausvastuita 22 milj. euroa. Lisäksi maksettiin korkoavustusta 0,5 milj. euroa ja ateriatukea korkeakouluopiskelijoille 25 milj. euroa. (Kela/i.)

Opintotuen saaja oli lukuvuonna 2010–2011 keskimäärin 21-vuotias. Naisten osuus tuensaajista oli 56 %, 2 prosenttiyksikköä edellistä lukuvuotta vähemmän. Vuonna 2010 ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista puolet sai opintotukea. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista vain 20 % ei saanut opintotukea. Valmistuneista ammattikorkeakouluopiskelijoista 55 % sai opintotukea valmistumisvuonna ja heillä keskimääräinen tukikuukausien määrä oli 35 kuukautta. (Kela/i.)

Valtion takaaman opintolainan suosio on laskenut huomattavasti parissa vuosikymmenessä. Lainojen reaali pääoma on lähes puolet pienempi vuonna 2010 verrattuna vuoteen 1990. Lainan suosio alkoi hiipua erityisesti 1990-luvun alussa, kun opintoraha kasvoi ja opintolaina muutettiin markkinaehtoiseksi. Vielä vuonna 1992 valtio takasi opintolainoja yli 2 500 miljoonaa euroa, kun vuonna 2010 vastaava luku oli pudonnut alle 1 500 miljoonaan euroon. Opintolainaa oli vuoden 2010 lopussa 287 300 hengellä, kun 1990-luvun alussa lainaa oli yli 400 000 hengellä. Vuonna 2010 opintovelallisen keskimääräinen lainamäärä oli 4 800 euroa. Vaikka pitkän aikavälin trendinä on ollut opintolainan suosion hiipuminen, kasvoi takauksen saajien määrä lukuvuonna 2009–2010 edelliseen lukuvuoteen nähden 8,7 %. Kela selittää ilmiötä muun muassa opiskelijoiden heikentyneillä työnsaantimahdollisuuksilla. (Kela/j.)

5 Talous- ja työllisyystilanne Suomessa

Suomen Pankin *Euro ja talous – Talouden näkymät* –katsauksen mukaan Suomi on viime vuosina kulkenut läpi rakennemuutoksen, jonka seurauksena talouden ulkoinen tasapaino on heikentynyt. Vuonna 2011 vaihtotase muuttui alijäämäiseksi eli kansantalouden yhteenlasketut menot olivat tuloja suuremmat. Suomen valtion vaihtotase on viimeksi ollut alijäämäinen vuonna 1993, Suomen historian pahimman laman aikaan. (Suomen Pankki.)

5.1 Talouden kehitys

Vuonna 2011 kokonaistuotanto kasvoi Suomessa 2,9 %. Kasvu hidastui vuoden loppua kohden, mutta ennakkotilastojen perusteella nopeutui vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä. Suomen Pankin ennusteen mukaan kokonaistuotanto kasvaa 1,5 % vuonna 2012 ja 1,2 % vuonna 2013. Kokonaistuotannon kasvua tukee yksityisen kulutuksen ja investointien kasvu. Vielä tänä vuonna kotitalouksien käytettävissä olevat tulot tukevat kulutuksen kasvua, mutta ennustetusti vuonna 2013 ostovoima ei ainakaan parane. Matala korkotaso ja kotitalouksien vähäinen, lähes nollassa tasolla, säästäminen pitävät kuitenkin yllä kulutuksen kasvua. Positiivinen työllisyyden kehitys on tukenut yksityistä kulutusta vuonna 2011. Työllisyyden kasvun odotetaan kuitenkin pysähtyvän vuonna 2013 talouskasvun hidastuessa. Työttömyysasteen odotetaan laskevan 7,5

prosenttiin vuosina 2013–2014. Työvoiman määrän ei odoteta supistuvan työikäisen väestön voimakkaasta vähentymisestä huolimatta. (Suomen Pankki.)

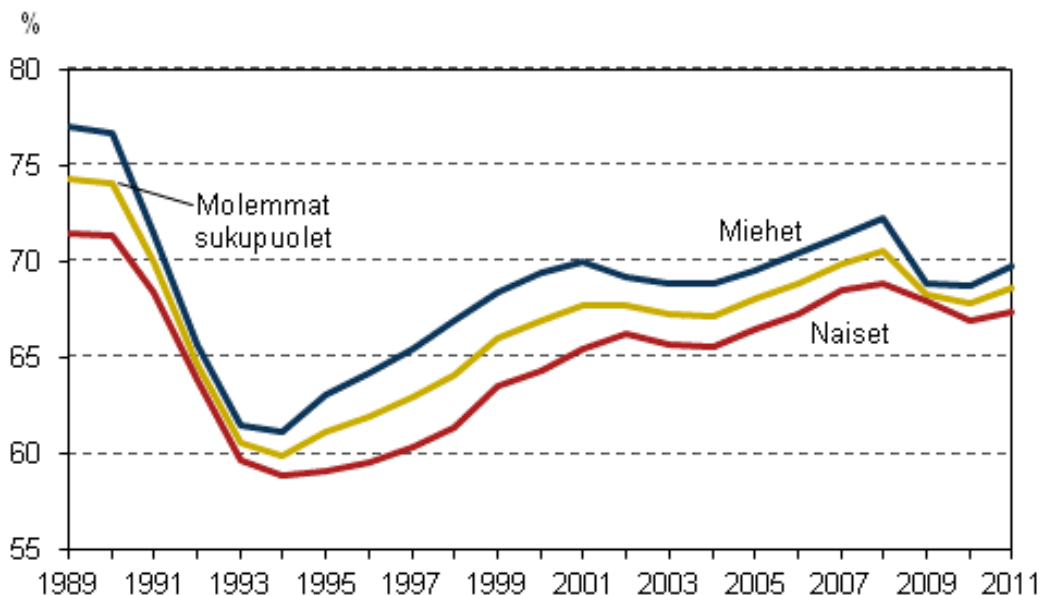
Tavaraviennin arvo kasvoi huomattavasti tuontia hitaammin vuonna 2011, mikä johtikin kauppa- ja vaihtotaseen alijäämään. Vuonna 2012 viennin määrän odotetaan kasvavan hitaasti. Kysynnän odotetaan vaimenevan kotimaassa, ja vienti lisääntyy hieman tuontia enemmän. Vuosina 2013–2014 viennin ja tuonnin odotetaan kasvavan noin 5 % vuosittain. Suomen viennin odotetaan jäävän vientimarkkinoiden kasvusta. Vuonna 2011 julkisen talouden alijäämä supistui 0,9 % BKT:stä. Vuonna 2012 julkisen talouden alijäämän odotetaan pysyvän edellisvuoden tasolla, mutta vuonna 2013 julkisen talouden tilan odotetaan paranevan valtiontalouden vahvistamistoimien tullessa voimaan. Suomen valtion velkaantumisen jatkuu edelleen vuosina 2012–2014, mutta velka-aste pysähtyy noin 45,5 % BKT:stä vuonna 2014. Kuluttajahintojen nousua vuonna 2012 vauhdittivat erityisesti välillisten verojen korotukset. Vuoden 2012 inflaation odotetaan olevan 2,9 %. Arvonlisäveron korotukset nostavat odotetusti hintatasoa, mutta talouskasvun vaimenemisen odotetaan vuonna 2013 pienentävän yleisiä hintapaineita. (Suomen Pankki.)

Suomen Pankin ennusteet perustuvat oletukseen, ettei euroalueen velkaantumisesta johtuva kriisi kärjisty ja että vakauttamistoimet auttavat. Näillä oletuksilla maailmantalouden kasvu sekä kansainvälisen kaupan kasvu vauhdittuvat vuoden 2012 lopulla. Velkakriisin ennustaminen on Suomen Pankin mukaan hyvin haasteellista, ja siksi Suomen ulkoisen ympäristön kehityksen ennustaminen on epävarmaa. Merkittävät häiriöt maailmantaloudessa välittyvät Suomen talouteen viennin kautta voimakkaina. Kulutusikäytyminen ja velkaantuminen aiheuttavat suurimmat riskit kotimaiselle taloudelle. Mikäli kotitalouksien kulutus lisääntyy edelleen nopeasti, BKT kasvaa lähivuosina odotettua nopeammin. Osittain velalla rahoitettu kulutuksen kasvu voi aiheuttaa merkittäviä talouden tasapainoa uhkaavia riskejä. Vaihtotaseen alijäämä voisi syventyä ennustettua enemmän, ja suomalaisten kotitalouksien velkaantuminen voisi nousta kestävämmälle tasolle. (Suomen Pankki.)

5.2 Työllisyys lukuina

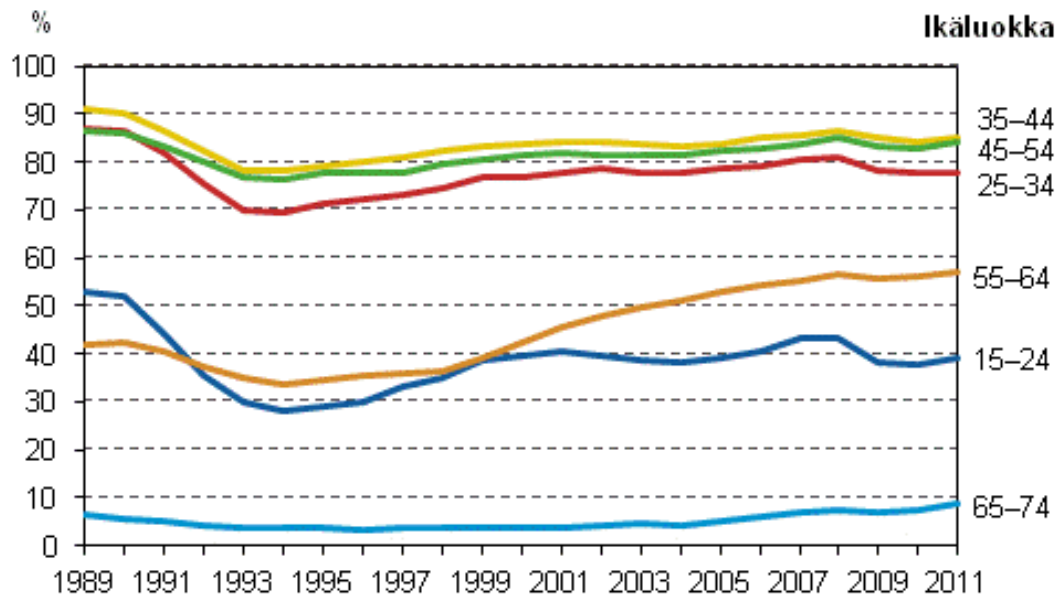
Tilastokeskuksen tekemän työvoimatutkimuksen mukaan työllisyysaste nousi Suomessa vuonna 2011 edelliseen vuoteen verrattuna. Työllisyysaste oli 68,6 % eli 0,8 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2010. Naisten työllisyysaste oli 67,4 % ja miesten 69,8 %. Vuonna 2011 työllisiä oli 2 474 000 eli 26 000 enemmän kuin vuonna 2010. Työllisistä henkilöistä palkansaajia oli 2 143 00 ja yrittäjiä 331 000. Yrittäjien osuus työllisistä oli keskimäärin 13,4 %. Työllisten miesten määrä on edelleen jatkanut kasvua. Pääasiassa työllisyys on kasvanut yksityisellä sektorilla, jossa se kasvoi 22 000 hengellä vuoteen 2010 verrattuna. Julkisen sektorin työllisten määrän kasvu kohdistui kuntasektorille. (Tilastokeskus/b.)

Vuonna 2009 miesten työllisyys laski jyrkästi, mutta kääntyi kasvuun vuonna 2010. Vuonna 2011 työllisten miesten määrä kasvoi 19 000 hengellä edelliseen vuoteen verrattuna. Työllisten naisten määrä kasvoi puolestaan 7000 hengellä vuoteen 2010 verrattuna. (Tilastokeskus/b.)

Kuva 6. Työllisyysasteet sukupuolen mukaan vuosina 1989–2011 (Tilastokeskus/b 2012)

Eniten työllisten määrä kasvoi 15–24-vuotiaiden ryhmässä, jossa työllisten määrä kasvoi 9000 hengellä. 65–74-vuotiaiden eli vanhimmassa ryhmässä työllisiä oli 8000 enemmän edellisvuoteen verrattuna. Kyseisen ryhmän suuri työllisten määrän kasvu selittyi ikäryhmän väestön kasvulla. (Tilastokeskus/b.)

Kuva 7. Työllisyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2011 (Tilastokeskus/b 2012)

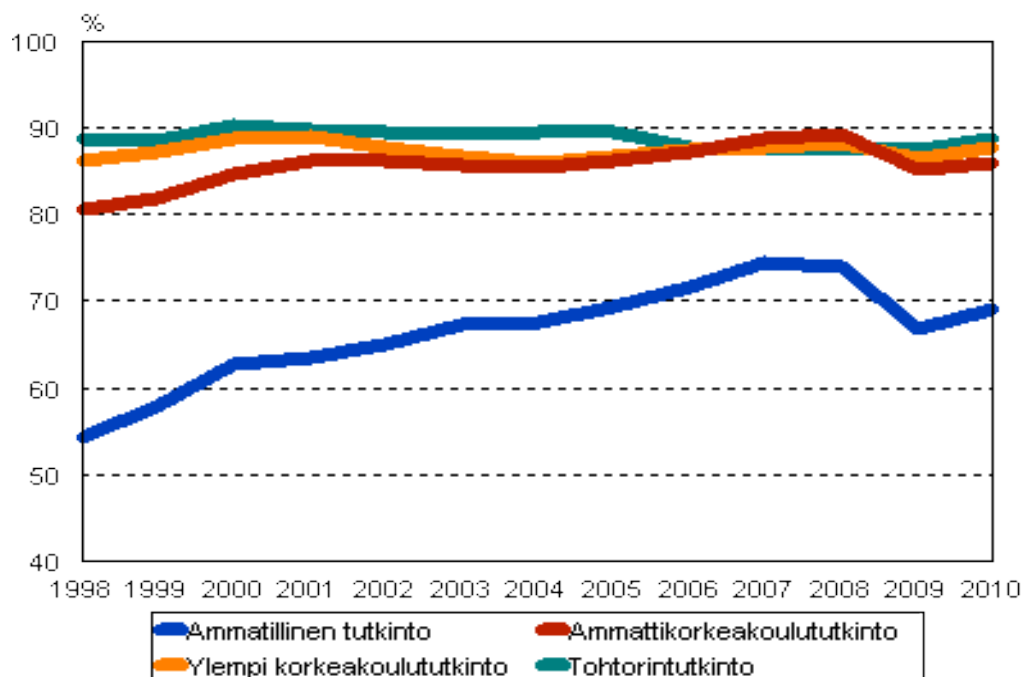
Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan avoimia työpaikkoja oli vuoden 2012 toisella neljänneksellä 52 200 kpl, mikä oli hieman enemmän edelliseen vuoteen verrattuna (49 800 kpl). Avoimista työpaikoista 65 % eli 33 900 kpl löytyi yksityiseltä sektorilta. Vuoden 2011 vastaavaan neljännekseen verrattuna avoimien työpaikkojen määrä kasvoi erityisesti kaupan alalla, jolla työpaikkoja tuli lisää 1 100 kpl. Vastaavasti avoimien työpaikkojen määrä väheni eniten ammatillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa, joilla työpaikkojen määrä väheni 900 kpl. (Tilastokeskus/c.)

Vuoden 2012 toisella neljänneksellä osa-aikaisten paikkojen osuus avoimista työpaikoista pysyi samana ja määräaikaisten osuus kasvoi kahdeksan prosenttiyksikköä edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä. Vaikeasti täytettävien paikkojen osuus puolestaan väheni 40 prosentista 36 prosenttiin. (Tilastokeskus/c.)

5.3 Työllisyys ja nuoret aikuiset

Vuonna 2011 nuorten 15–24-vuotiaiden työttömyysaste oli 20,1 %. Nuorten työttömyysaste oli 1,3 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisenä vuonna. Noin kolmasosa kaikista työttömistä oli alle 25-vuotiaita. 15–24-vuotiaita oli työttömänä 65 000 henkeä. (Tilastokeskus/d.)

Tilastokeskuksen mukaan suurin osa vastavalmistuneista työllistyi paremmin vuonna 2010 kuin vuotta aiemmin. Toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden työllisyys parani kaksi prosenttiyksikköä. Heistä oli työssä 69 prosenttia. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista työllistyi 86 prosenttia, ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista työhön sijoittui 88 prosenttia ja tohtoreista 89 prosenttia. Vastavalmistuneiden työllistyminen on parantunut tai pysynyt samalla tasolla reilun kymmenen vuoden ajan lukuun ottamatta vuoden 2009 työllisyyden heikkenemistä. Vastavalmistuneista työttömiä oli noin 8 prosenttia, mutta heidän osuutensa laski prosenttiyksikön verran edellisvuoteen nähden. Eniten työttömiä vastavalmistuneita oli toisen asteen ammatillisen koulutuksen saaneissa. Syy tähän voi löytyä lukion suorittaneiden suuresta jatkokoulutukseen hakeutumismäärästä. Ammattikorkeakouluista valmistuneista oli työttömänä 6 prosenttia ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista 5 prosenttia. (Tilastokeskus/e.)

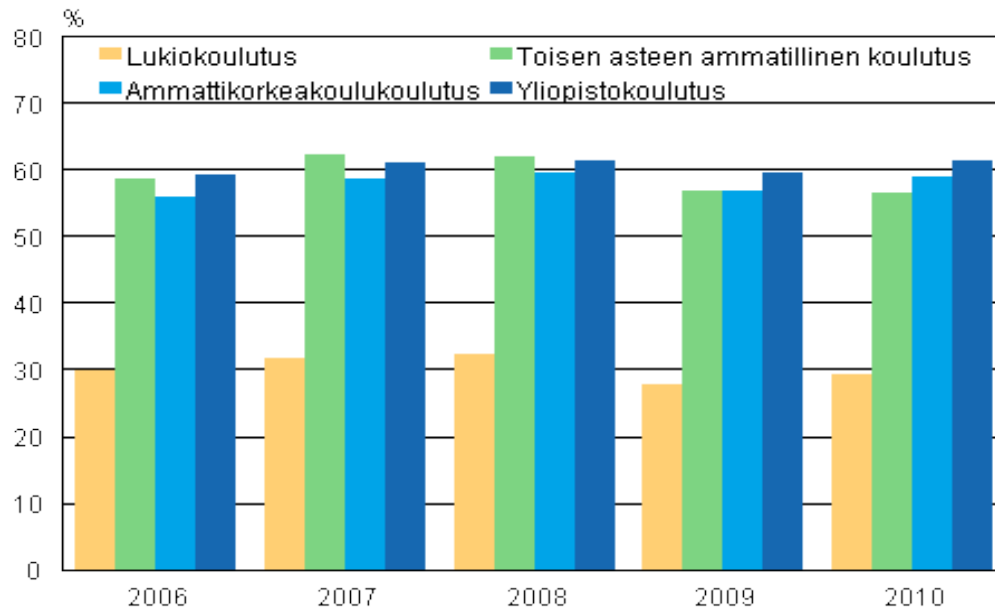

Kuva 8. Tutkinnon suorittaneiden työllisyys vuoden kuluttua valmistumisesta vuosina 1998–2010 (%) (Tilastokeskus/e 2012)

Vastavalmistuneiden miesten sijoittuminen työelämään parani ja naisten pysyi ennallaan. Naiset työllistyivät kuitenkin edelleen miehiä paremmin. Työllisten naisten osuus oli yli 10 prosenttiyksikköä miesten osuutta suurempi. Kaikista vastavalmistuneista miehistä oli työssä 61 prosenttia ja naisista 73 prosenttia. Toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta valmistuneista miehistä 63 prosenttia ja naisista 75 prosenttia oli työllistynyt. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista miehistä oli työssä 84 prosenttia ja naisista 87 prosenttia. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista miehistä oli työllistynyt 89 prosenttia ja naisista 87 prosenttia. (Tilastokeskus/e.)

Työelämään sijoittumisessa oli eroja myös koulutusaloittain. Työllistyminen oli vaikeinta kulttuurialalta valmistuneilla. Työllisten osuus oli vain 64 prosenttia. Koulutusaloittain parhaiten sijoituivat suojelualalta ja sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalta valmistuneet. Heistä työllisten osuus oli yli 88 prosenttia. Kaikilla aloilla korkeakoulututkinnon suorittaneet sijoituivat toiseen asteen tutkinnon suorittaneita paremmin työelämään. Sijoittumisessa on havaittavissa myös maakunta-kohtaisia eroja. Työllistyminen vaihteli Ahvenanmaan 79 prosentista Pohjois-Karjalan 59 prosenttiin. (Tilastokeskus/e.)

Tilastokeskuksen tietojen mukaan opiskelijoiden työssäkäynti oli yleisempää vuonna 2010 kuin vuotta aiemmin. Opiskelijoista kävi töissä opiskelun ohessa 56 prosenttia. Työssäkäyvien osuus kasvoi edellisestä vuodesta prosenttiyksikön verran. Työssäkäynti oli yleisintä yliopisto-opintojen yhteydessä, 61 prosentilla yliopisto-opiskelijoista oli opintojen ohessa työsuhde. Ammattikorkeakouluopintojen ohessa työssä käyvien osuus oli 59 prosenttia. Ainoastaan toisen asteen ammatillisen koulutuksen ohessa työskentely pysyi edellisvuoden tasolla. (Tilastokeskus/f.)

Kuva 9. Vähintään 18-vuotiaiden työllisten opiskelijoiden osuudet kaikista opiskelijoista vuosina 2006–2010 (Tilastokeskus/f 2012)

Naispuoliset opiskelijat kävivät miehiä yleisemmin opintojen ohella työssä, naisista 59 prosentilla ja miehistä 53 prosentilla oli työsuhde opintojen ohessa. Naisten ja miesten työssäkäynnissä opintojen ohella oli suurin ero ylioppilastutkintoon ja ammattikorkeakoulututkintoon tähtäävässä koulutuksessa. Työssäkäyvien naisten osuus oli 10 prosenttiyksikköä miesten osuutta korkeampi. Sen sijaan ylempään korkeakoulututkintoon, mm. maisterin tai diplomi-insinöörien tutkintoon johtavissa opinnoissa naisista alle 2 prosenttiyksikköä kävi miehiä yleisemmin opintojen ohella työssä. Työssäkäynti opintojen ohessa lisääntyi selvästi iän myötä. 18–vuotiaista opiskelijoista 24 prosentilla, 21–vuotiaista 46 prosentilla ja 24–vuotiaista 55 prosentilla oli työsuhde. Vähintään 25–vuotiaista opiskelijoista 70 prosenttia kävi opintojen ohella töissä. Tuloksia selittää opiskelijoiden yleinen siirtyminen työelämään opintojen loppuvaiheessa. (Tilastokeskus/f.)

6 Kyselytutkimuksen perustiedot

Kyseessä oleva tutkimus on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Kyseinen tutkimusmuoto pyrkii kuvaamaan ja tulkitsemaan tarkasteltavaa ilmiötä tieteellisen logiikan mukaisesti tarkoilla mittausmenetelmillä ja tutkimusaineistoilla oikeiden johtopäätöksen aikaansaamiseksi. Tutkimuksessa havainnointikohdetta on pyritty tulkitsemaan ja kuvaamaan kyselyn avulla saatujen numeroiden ja niiden myötä tilastojen avulla. Toisin sanoen tutkimus perustuu mitattavissa olevien asioiden tarkasteluun ja havainnointiin. Koska kyseessä on määrällinen tutkimus, on ollut tarpeen käyttää erilaisia luokitteluja, selvittää syyseuraussuhteita sekä vertailla erilaisia numeerisia tuloksia. (Tilastokeskus/g.)

6.1 Kysely

Kysely tehtiin kohdennettuna otoksena, johon osallistuivat Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijaryhmät NLITS10 J, L ja M sekä ryhmät NLITS11 J, L ja M. Vastaajat kuuluvat pääasiassa toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoihin. Myös kolme opiskelijaa B09-tradenomiryhmistä osallistui kyselyyn. He ovat neljännen vuosiluokan opiskelijoita. Kaikki kyselyyn vastanneet opiskelevat Saimaan ammattikorkeakoulussa nuorten liiketalouden koulutusohjelmassa suuntautuneena joko juridiikkaa, laskentatoimeen tai markkinointiin. Kaikkien kyselyyn vastanneiden tradenomiopiskelijoiden koulutusohjelma on suomenkielinen.

Käytännössä kysely toteutettiin paperisilla kyselylomakkeilla Saimaan ammattikorkeakoulussa oppituntien yhteydessä 10.9.2012–12.9.2012 (liite 1). Vastaajat vastasivat ennalta laadittuun kyselylomakkeeseen itsenäisesti. Kyselylomake sisälsi 24 kysymystä, joista suurin osa oli monivalintakysymyksiä liittyen opiskelijoiden koulutukseen ja työntekoon. Tunneilta poissaolleita opiskelijoita tavoiteltiin osallistujalistojen perusteella myös sähköpostitse, mutta tätä kautta kyselyyn saatiin vain muutama vastaus. Tutkimuksen tekijä laati kyselylomakkeen yhdessä opinnäytetyön ohjaajan sekä SPSS-tilastoinnin yliopettajan kanssa. Kyselyä muokattiin useampaan otteeseen helpommin ymmärrettäväksi ja paremmin tilastoitavaksi.

6.2 Tulokset ja analysointi

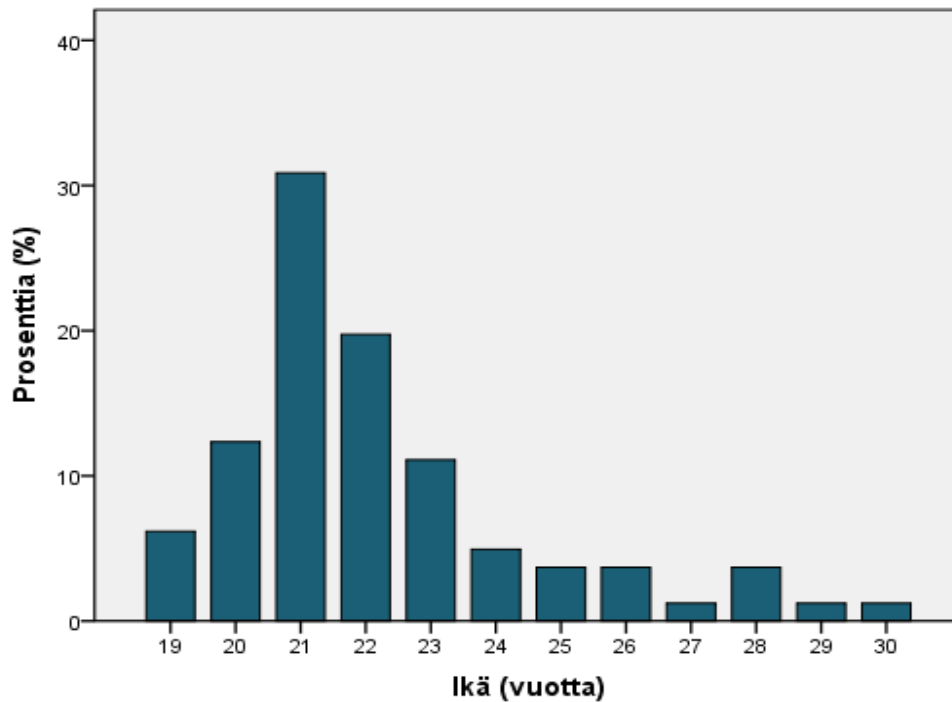
Kyselyyn vastasi 81 opiskelijaa eli kaikki oppitunneilla läsnä olleet kohderyhmäläiset sekä muutama sähköpostitse tavoitettu opiskelija. Kohderyhmien kokonaisopiskelijamäärä oli noin 120 opiskelijaa, joten kyselyn vastausprosentti on noin 67 %. Vastausprosenttia madalsi opiskelijoiden poissaolo tunneilta. Kyselyä voidaan kuitenkin pitää melko luotettavana kohtuullisen vastausprosentin vuoksi. Kyselyn tuloksiin voi vaikuttaa vastauslomakkeisiin väärin vastaaminen tai kysymyksiin vastaamatta jättäminen. Virheellisesti täytettyjen lomakkeiden määrä oli kuitenkin suhteellisen pieni ja väärin annetut vastaukset on otettu huomioon tuloksia analysoitaessa.

Tutkimustuloksien analysointiin ja havaintojen luomiseen käytetään SPSS-tilastointiohjelmaa. Saatujen vastauksien tulkitseminen on aloitettu vastaajien perustietojen määrittelystä, joita ovat ikä, sukupuoli, vuosikurssi, suuntautumisvaihtoehto ja pohjakoulutus. Tämän jälkeen siirrytään kyselyn varsinaisiin tutkimuskohteisiin eli vastaajan opintojen tilaan ja työllisyystilanteeseen. Viimeisenä aihealueena käsitellään vastaajien tulevaisuuden näkymiä ja yleisiä mielipiteitä.

7 Tutkimustulokset

7.1 Vastaajien perustiedot

Kyselyyn vastasi 81 tradenomiopiskelijaa, joista miehiä oli 33,3 % ja naisia 66,7 %. Iältään vastaajat olivat 19–30-vuotiaita ja heidän keski-ikänsä oli noin 22 vuotta. Noin 85 % vastaajista oli alle 25-vuotiaita. Pohjakoulutukseltaan yli 72 % vastanneista oli lukion suorittaneita. Ammattikoulun tai yhdistelmäututkinnon oli suorittanut lähes 23 % vastaajista. Ammattikorkeakoulun aiemmaksi pohjakoulutukseen ilmoitti reilu 5 %. Muutama vastaaja ilmoitti myös suorittaneensa sekä lukion että ammattikoulun erikseen, mutta heitä ei prosentuaalisissa luvuissa ole huomioitu virheiden välttämiseksi.

Kuva 10. Vastaajien ikäjakauma

Vastaajista 55,6 % oli toisen opintovuoden opiskelijoita, 40,7 % kolmannen opintovuoden ja 3,7 % neljännen opintovuoden. Neljännen vuoden opiskelijoiden vähäisyyteen vaikuttaa se, etteivät he olleet suoranaisesti kohderyhmänä. Yli 40 % vastaajista oli opinnoissaan suuntautunut laskentatoimeen, reilu 30 % juridiikkaan ja vajaa 30 % markkinointiin. Saimaan ammattikorkeakoulussa laskentatoimi on ollut viime vuosina suosituin suuntautumismuutostie.

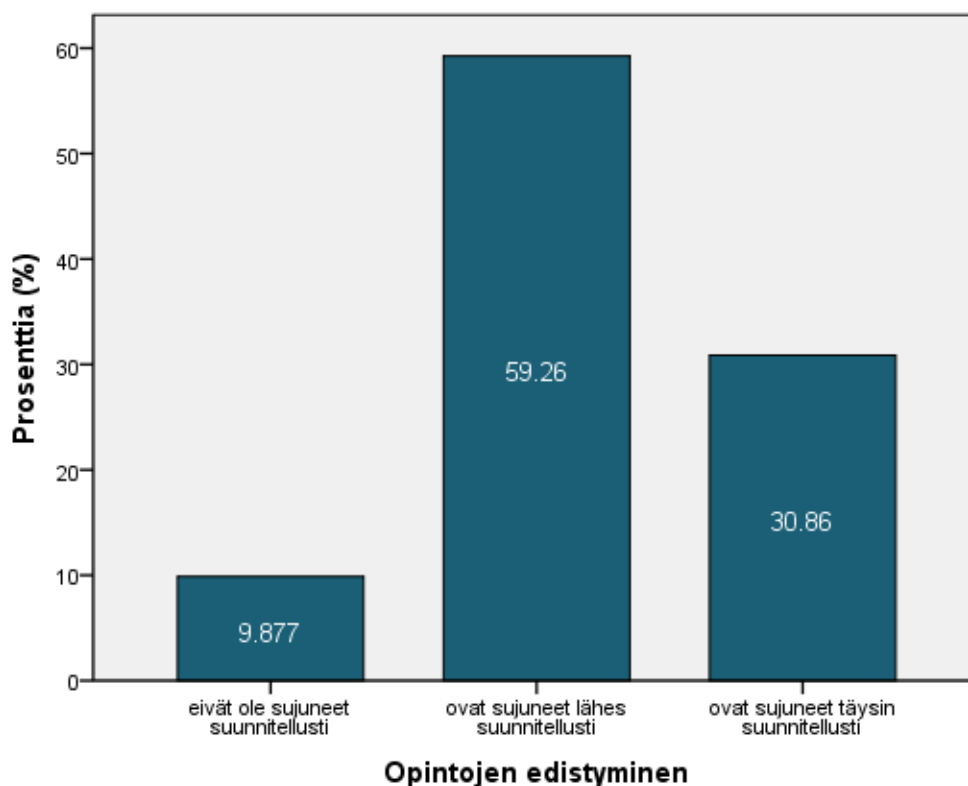
7.2 Opintojen tila

Opintojen tila -osiossa tutkittiin vastaajien opintopisteiden määrää suhteessa opintovuoteen (liite 2/1), opintomenestystä ja opintojen edistymistä. Opintopisteiden määrä vaihtelee luonnollisesti vuosiluokan mukaan suuresti. Kaikilla kyselyyn osallistuneilla toisen vuosiluokan opiskelijoilla opintopisteitä on kertynyt alle 100. Luku vastaa hyvin opetussuunnitelman mukaista noin 60 opintopisteen vuotuista edistymistä ottaen huomioon, että tutkimus on tehty alkusyksystä. Kuitenkin noin 11 %:lle toisen vuoden opiskelijoista opintopisteitä oli kertynyt alle 50, mikä ei vastaa normaalitahtista edistymistä. Kolmannen vuoden opiskelijoista suurimmalla osalla (62,5 %) opintopisteitä oli 100–149, mikä vastaa normaalia edistymistä (noin 120 op kahdessa vuodessa). Vajaalla 20 %:lla kolman-

nen vuosiluokan opiskelijoista opintopisteitä oli alle 100. Myös vajaalla 20 %:lla heistä opintopisteitä oli 150–199, mikä vastaa hieman normaalia nopeampaa edistymistä. Neljännen vuoden opiskelijoilla opintopisteitä oli 100–199.

Vastaajista noin 13 % arvioi tämänhetkisen opintojaksojensa keskiarvon olevan alle 3. Opintojensa keskiarvon 3 ja alle 4 väliin sijoitti lähes 63 % vastaajista. Noin 24 % vastaajista arvioi keskiarvonsa olevan 4 tai sitä parempi. Saadut tulokset osoittavat, että noin 87 % vastanneista pitää keskiarvoaan hyvänä ($3 \geq$).

Opinnoissa edistymistä mitattiin myös kysymällä opiskelijoilta heidän omaa mielipidettään opintojensa edistymisestä. Tulokseen vaikuttaa luonnollisesti se, mitä opiskelijat pitävät normaalina tai epänormaalina edistymistahdina. Yli 90 % vastaajista oli sitä mieltä, että heidän opintonsa ovat sujuneet lähes tai täysin suunnitellusti. Vain alle 10 % ilmoitti, etteivät opinnot ole edistyneet suunnitelmien mukaan. Opintopisteiden kertyminen ja opiskelijoiden omat arviot kertovat melko selvästi, että lähes kaikkien kyselyyn osallistuneiden opinnot etenevät normaalin aikataulun mukaan ja opintomenestys on ollut hyvä.

Kuva 11. Opintojen edistyminen

7.3 Työllisyystilanne

Tradenomiopiskelijoiden työllisyystilannetta tarkasteltiin kyselyssä selvittämällä, kuinka yleistä työnteko opintojen ohessa on, miksi opiskelijat työskentelevät ja millaisissa työsuhteissa. Tärkeänä suuntana oli tarkastella, tuntevatko opiskelijat työntöön vaikuttaneen heidän opintoihinsa. Myös työ- ja palkkaustyytyväisyyttä tutkittiin.

7.3.1 Työntöön yleisyys ja sen luonne

Kyselyyn vastanneista 81 tradenomiopiskelijasta 53 (65,4 %) ilmoitti työskentelevänsä opintojen ohessa. Naisista 77,8 % ja miehistä 40,7 % ilmoitti työskentelevänsä, mikä kertoo naispuolisten tradenomiopiskelijoiden työntöön opintojen ohessa olevan huomattavasti yleisempää kuin miesten (liite 2/2). Myös vuosikurssilla havaittiin olevan vaikutusta työntöön yleisyyteen. Toisen vuosikurssin opiskelijoista hieman yli 53 % oli työelämässä, kun taas kolmannen vuosikurssin opiskelijoista lähes 82 % ilmoitti työskentelevänsä (liite 2/3). Tämä voi kertoa ylempien vuosikurssien opiskelijoiden halusta siirtyä työelämään jo opintojen loppuvaiheessa, mikäli työtä vain on tarjolla. Ylemmillä vuosikursseilla lähiopeutuksen määrä myös vähenee, mikä vapauttaa opiskelijoille aikaa työn tekemiseen. On myös mahdollista, että ylemmän vuosiluokan opiskelijoista yhä harvempi asuu vanhempiensa luona ja sen takia työnteko on lähes välttämätöntä toimeentulon takaamiseksi.

Opintojen ohessa työskentelevistä tradenomiopiskelijoista lähes 36 % ilmoitti työsuhteensa olevan määräaikainen ja noin 64 % ilmoitti työskentelevänsä vakituksessa työsuhteessa. Naisista vakituksessa työsuhteessa oli lähes 67 % eli yli 12 prosenttiyksikköä enemmän kuin miehistä (liite 2/4). Positiivisena asiaa voidaan pitää toistaiseksi voimassa olevien työsuhteiden enemmistöä, ottaen huomioon nykyisen taloustilanteen luomat paineet määräaikaisten työsuhteiden suosimiselle. Työskenteleviltä opiskelijoilta kysyttiin myös, tekevätkö he alan työtä. Yli 64 % ilmoitti tekevänsä opiskelemansa alan työtä, mitä voidaan pitää opiskelijoiden kannalta erittäin positiivisena ja tärkeänä asiaa. Alan työkokemuksen kartuttaminen jo opiskeluaikana voi parantaa mahdollisuutta saada oman alan työ tulevaisuudessa. Omalla opiskelualalla työskentely voi myös toi-

mia hyvänä motivaationa opintoja suoritettaessa, kun opiskelija näkee alan käytännön töitä teoriapohjaisen opiskelun lisäksi.

Kysyttäessä opiskelijoiden viikoittaisia työtuntimääriä saatiin tulokseksi hyvin laaja vaihteluväli. Työtunteja tehtiin 3 tunnista 32 tuntiin viikossa, keskimäärin noin 12 h/vk. Tilastollisesti selvästi yleisimpiä olivat 10- ja 15-tuntiset työviikot. Toisen vuosiluokan opiskelijoista kukaan ei tehnyt yli 16-tuntista työviikkoa, kun taas kolmannen vuosiluokan opiskelijoista 23 % teki yli 16 työtuntia viikossa. Kyseinen tulos kertoo jälleen ylempien vuosiluokkien opiskelijoiden suuremmasta tarpeesta, halusta ja mahdollisuudesta työskennellä opintojen ohessa.

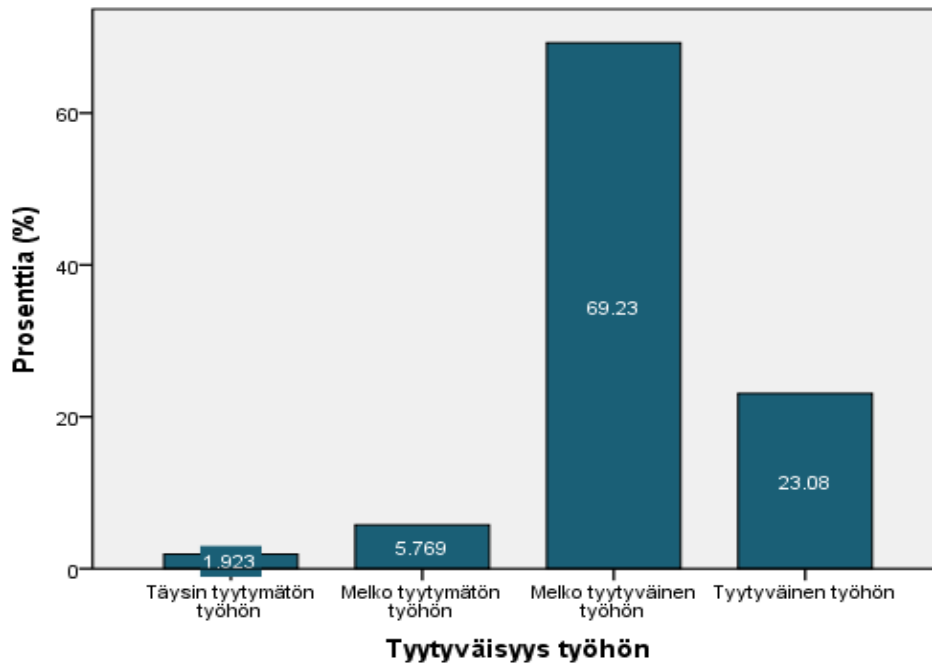
Tilastokeskuksen tekemän, vuotta 2010 koskevan, tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoista työssä oli 59 %. Määrä oli kasvanut noin 1 prosenttiyksikön vuosivauhtia. Verrattaessa vuoden 2012 arvioitua 61 % lukua Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoiden työllisten määrään voidaan todeta kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden työllisyyden olevan hieman maanlaajuista määrää suurempi (65,4 % > 61 %). Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan naispuoliset opiskelijat tekivät miehiä useammin töitä opintojen ohessa. Ammattikorkeakoulututkintoon tähtäävässä koulutuksessa työssäkäyvien naisten osuus oli noin 10 prosenttiyksikköä miesten osuutta suurempia.

Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomien ero miesten ja naisten välillä oli kuitenkin vielä selvästi suurempi. Naisista 77,8 % ja miehistä 40,7 % työskenteli opintojen ohessa, eroa on siis lähes 40 prosenttiyksikön verran. Tilastokeskuksen tutkimuksessa oli havaittu myös iän lisäävän työssäkäynnin yleisyyttä. Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kohdalla iällä ja työllisyydellä ei havaittu olevan selvää yhteyttä. Esimerkiksi 20-vuotiaista vastaajista 70 % tekee töitä opintojen ohessa, kun taas 23-vuotiasta työskentelee alle 45 %. Tutkimukseen osallistuneiden vähäinen määrä voi mahdollisesti vaikuttaa siihen, ettei korkeamman iän voida vakuuttavasti todeta nostavan työllisyyttä. Yleisesti voidaan kuitenkin todeta, että Tilastokeskuksen tekemän tutkimuksen tulokset ovat samoilla linjoilla Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoille tehdyn tutkimuksen kanssa eikä merkittäviä poikkeavuuksia ole havaittavissa. (Tilastokeskus/f.)

7.3.2 Työnteon syyt ja tyytyväisyys

Kyselytutkimusta tehtäessä asetettiin olettaus opiskelijoiden työskentelyn syyille, joka todistettiin tutkimustuloksien. Olettamuksena oli, että opiskelijat työskentelevät yleisen toimeentulon ylläpitämiseksi. Tutkimuksessa selvisikin, että lähes 88 % työllisistä vastaajista kertoi työskentelevänsä lisätienestien takia (liite 2/5). Tilaston ulkopuolelle jääneet, ns. virheellisen tuplavastaukset antaneet opiskelijat ilmoittivat työskentelyn syyksi tarpeen lisätienesteille ja halun saada työkokemusta. Heidän prosentuaalinen osuutensa kaikista työskentelevistä opiskelijoista oli hieman alle 23 %. Noin 10 % työllisistä vastaajista ilmoitti työskentelyn syyksi halun saada työkokemusta. Tämä tukee aikaisemmin esitettyä teoriaa siitä, että opintojen ohessa tehdyn työn koetaan auttavan tulevaisuuden työuralla. Vain yksi vastanneista ilmoitti velvollisuuden työskentelynsä syyksi.

Tradenomiopiskelijoiden tyytyväisyyttä tutkittiin kysymällä heidän yleistä tyytyväisyyttään työhön sekä palkkaukseen. Kyselyllä selvitettiin myös, pitävätkö työskentelevät opiskelijat työskentelyä negatiivisena, neutraalina vai positiivisena asiana. Yli 92 % tyytyväisyys kysymykseen vastanneista ilmoitti olevansa melko tyytyväinen tai tyytyväinen työhönsä. Omalla alalla työskentelyn havaittiin parantavan tyytyväisyyttä vain hieman. Miesten ja naisten tyytyväisyyden keskiarvojen välillä ei havaittu olevan selviä eroja. Tämä kertoo siitä, ettei sukupuolella ollut tässä tutkimuksessa vaikutusta mielipiteeseen tyytyväisyydestä (liite 2/6; liite 2/7). Tyytyväisyyttä palkkaukseen tutkittiin kysymällä, vastaako opiskelijan saama palkka hänen mielestään työn asettamia vaatimuksia. Yli 80 % vastanneista ilmoitti palkan vastaavan työtä melko hyvin tai hyvin.

Kuva 12. Tyytyväisyys työhön

Työskentelevät tradenomiopiskelijat pitivät opintojen ohessa työskentelyä pääasiassa neutraalina tai positiivisena asiana. Ainoastaan noin 9,5 % piti työtä negatiivisena asiana. Positiivisena asiana opintojen ohessa työskentelyä piti yli 45 % kysymykseen vastanneista. Vastanneista miespuoliset opiskelijat pitivät työskentelyä useammin positiivisena asiana naisiin verrattuna. Kaikki negatiiviseksi asiaksi työn luokitelleet olivat naisia (liite 2/8). Tulokseen voi vaikuttaa esimerkiksi se, että tilastollisesti sukupuolella havaittiin olevan vaikutusta opintomenestyksen keskiarvoon (liite 2/9). Naispuolisten vastaajien arvio omasta opintomenestyksestään oli selvästi miesten arvioita parempi, joten voidaan asettaa olettaus naisten reagoivan muutoksiin mahdollisesti selvemmin.

7.4 Työnteon vaikutukset opintoihin

Tutkimuksen yhtenä päätarkoituksena oli työskentelyn yleisyyden lisäksi selvittää, miten työnteon koetaan vaikuttavan opintoihin. Samaan yhteyteen on myös liitetty tulokset siitä, miten opiskelijoiden mielestä työajat ja opinnot sopivan yhteen, koska tällä asialla voi olla selvä yhteys siihen, miten työ vaikuttaa opintoihin.

7.4.1 Vaikutukset opintomenestykseen

Työllisistä tradenomiopiskelijoista suurin osa ilmoitti, että työajat sopivat yhteen melko hyvin tai hyvin opintojen kanssa. Vain noin 17 % kertoi, etteivät työajat sovi yhteen koulunkäynnin kanssa. Tutkimus kertookin, että opiskelijat ovat saaneet sovittua työaikansa melko hyvin, jottei koulunkäynti häiriintyisi. Yli 40 % vastanneista oli jopa sitä mieltä, että työajat sopivat hyvin yhteen opintojen kanssa. Tämä osoittaa myös joustavuutta ja sopeutumiskykyä niin opiskelijoiden kuin työnantajienkin puolelta. Koska työajat eivät häiritse opintoja, voidaan asettaa olettamus, etteivät työajat ainakaan ole vaikuttaneet suuresti opiskelijoiden opintomenestykseen.

Opiskelijoilta kysyttiin työn vaikutuksista opintomenestykseen antamalla seuraavat vaihtoehdot: työ on huonontanut, ei ole vaikuttanut tai on parantanut opintomenestystä. Vastanneista 83 % ilmoitti, ettei työskentely opintojen ohessa ole vaikuttanut heidän opintomenestykseensä. Kuitenkin yli 13 % kertoi työskentelyn huonontaneen opintomenestystä. Naispuoliset opiskelijat olivat helpommin sitä mieltä, että työskentely on heikentänyt opintomenestystä. Toisaalta myös vain naiset ilmoittivat työn vaikuttaneen positiivisesti heidän opintosuorituksiinsa. Yhtä lukuun ottamatta kaikki miehet olivat sitä mieltä, ettei työskentelyllä ole ollut lainkaan vaikutusta opintomenestykseen (liite 2/10).

7.4.2 Vaikutukset opintojen edistymiseen ja harjoittelupaikan saantiin

Vastaajilta kysyttiin, miten he kokevat opintojen ohessa työskentelyn vaikuttaneen opintojen edistymiseen ja harjoittelupaikan saantiin. Vastausvaihtoehdot opintojen edistymiseen liittyvään kysymyksiin olivat: työ on hidastanut, työ ei ole vaikuttanut tai työ on nopeuttanut opintojen edistymistä. Vaikka vastaajista yli 45 % piti opintojen ohessa työskentelyä positiivisena asiana, ei heistä kukaan ilmoittanut työn nopeuttaneen heidän opintojaan. Sen sijaan työllisistä vastaajista hieman alle 20 % ilmoitti työskentelyn hidastaneen heidän opintojaan. Yli 80 % oli siis sitä mieltä, ettei työllä ole ollut merkittävää vaikutusta opintojen edistymiseen. Sukupuolella ei ollut suurta merkitystä siihen, miten vastaajat tunsivat työn vaikutuksen. Toisen vuosiluokan työllisistä opiskelijoista noin 17 % ilmoitti työn hidastaneen opintoja, kun taas kolmannen vuosiluokan opiskelijoilla vas-

taava luku oli noin 15 %. Kaksi kyselyyn vastannutta työllistä neljännen vuosiluokan opiskelijaa olivat molemmat sitä mieltä, että työskentely opintojen ohessa on hidastanut opintojen edistymistä.

Tutkimuksessa selvitettiin, miten vastaajat tuntevat opintojen ohessa työskenteilyn vaikuttaneen harjoittelupaikan saantiin antamalla vastaajille seuraavat vastausvaihtoehdot: työ on vaikeuttanut, työ ei ole vaikuttanut tai työ on helpottanut harjoittelupaikan saantia. Suurin osa (noin 64 %) oli sitä mieltä, ettei työllä ole ollut vaikutusta harjoittelupaikan saantiin. Yli 32 % kuitenkin ilmoitti, että työskentely opintojen ohessa on helpottanut harjoittelupaikan saantia. Tämä voi kertoa työantajien halusta ottaa harjoitteluun opiskelijoita, jotka ovat jo olleet työelämässä ja todistetusti olleet kelvollisia työntekijöiksi. Opintojen ohessa työskentely kertoo työnantajille myös opiskelijan motivoituneisuudesta ja kyvystä hallita useita asioita samanaikaisesti.

Tutkittaessa sukupuolen vaikutusta mielipiteeseen havaittiin, että vain kaksi naispuolista opiskelijaa ilmoitti työn vaikeuttaneen harjoittelupaikan saantia (liite 2/11). Naiset työskentelivätkin tutkimuksen mukaan miehiä useammin vakituksessa työsuhteessa, jolla voi olla suuri vaikutus harjoittelupaikan saantiin. Vakituksisen työsuhteen katkaiseminen noin 10 viikon harjoittelujakson takia voi olla merkittävä asia opiskelijalle. On myös mahdollista, ettei senhetkinen työnantaja pysty tarjoamaan harjoittelupaikan asettamien vaatimusten mukaisia työtehtäviä.

7.5 Opiskelijoiden tulevaisuuden odotukset ja yleiset mielipiteet

Kyselytutkimuksen viimeisenä osa-alueena tutkittiin opiskelijoiden tulevaisuuden odotuksia liittyen koulutukseen sekä yleisiä mielipiteitä. Koulutukseen liittyen tutkittiin, kuinka todennäköisenä opiskelijat pitävät omaa valmistumistaan ja mitä he odottavat tekevänsä mahdollisen valmistumisen jälkeen. Yleisinä mielipiteinä tutkittiin opiskelijoiden mielipidettä opintotuen riittävydestä ja Saimaan ammattikorkeakoulun valinnasta oppilaitokseksi.

7.5.1 Valmistumisen todennäköisyys

Valmistumisen todennäköisyyttä tutkittiin antamalla vastaajille seuraavat vastausvaihtoehdot: valmistuminen melko epävarmaa, melko todennäköistä tai todennäköistä. Todennäköisenä tai melko todennäköisenä valmistumistaan piti 97,5 % vastaajista, joten epätodennäköisesti valmistuvien määrä on pieni (2/81 vastaajasta) (liite 2/12). Tilastollisesti ei pystytty havaitsemaan sukupuolen vaikuttavan mielipiteeseen valmistumisen todennäköisyydestä (liite 2/13; liite 2/14). Vuosikurssikohtaisesti oli myös havaittavissa ero: toisen vuosikurssin opiskelijat pitivät valmistumistaan hieman todennäköisempänä kuin kolmannen vuosikurssin opiskelijat. Valmistumistaan epäilevät opiskelijat löytyvät toiselta vuosikursilta.

7.5.2 Tulevaisuus opintojen jälkeen

Vastaajilta kysyttiin, mitä he odottavat tulevaisuudeltaan valmistumisen jälkeen antamalla heille seuraavia vastausvaihtoehtoja:

- omalla alalla työskentely
- lisäkouluttautuminen
- alan vaihto
- muu vaihtoehto.

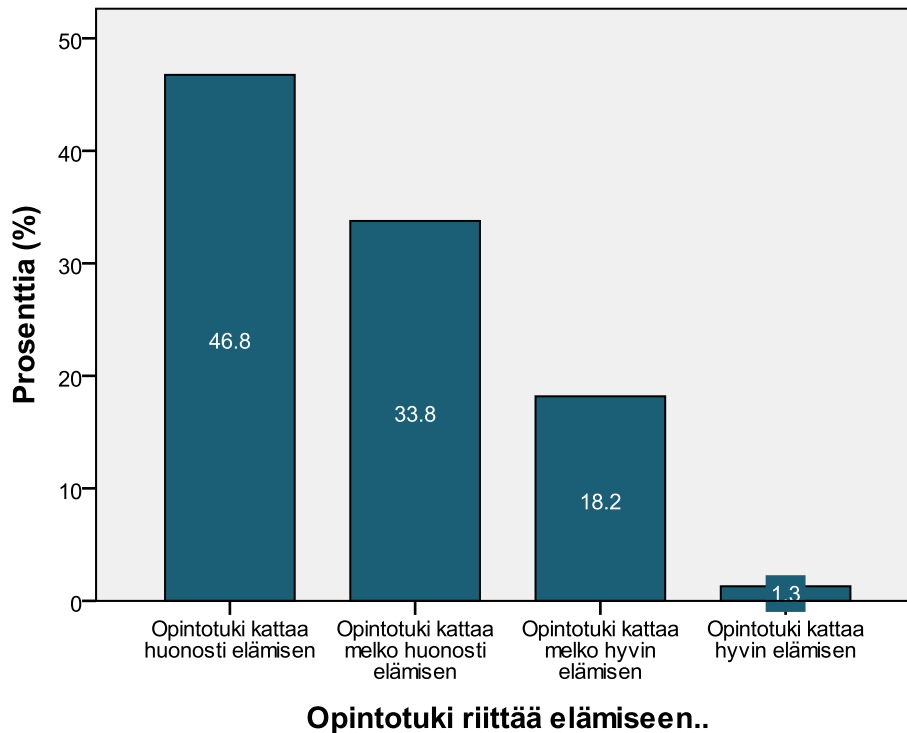
Suurin osa vastaajista eli lähes 55 % ilmoitti, että aikoo työskennellä oman alan työssä valmistumisen jälkeen. Vastaajista naiset ilmoittivat hieman miehiä useammin aikovansa työskennellä oman alan työssä tulevaisuudessa. Työllisistä vastaajista lähes 65 % ilmoitti jo olevansa oman alan työssä, joten tulevaisuudessa he tietävät mitä alan työltä voivat odottaa. Kuitenkin 36 % ilmoitti aikovansa hankkia lisäkoulutusta. Yli kolmasosa vastaajista ei siis pidä alemmalla korkeakoulutasolla olevaa tradenomitutkintoa riittävänä tutkintona tulevaisuudessa. Miespuoliset vastaajat eivät olleet yhtä kiinnostuneita lisäkouluttautumisesta naispuolisiin vastaajiin verrattuna (liite 2/15). Tällä hetkellä työhönsä tyytyväiset vastaajat ilmoittivat myös haluavansa lisäkoulutusta.

Alan vaihtoa todennäköisenä vaihtoehtona piti noin 5 % vastaajista. Miehistä kaksi vastaajaa (noin 9 %) ilmoitti alan vaihdon todennäköiseksi mahdollisuudeksi tulevaisuudessa. Naisilla vastaava luku oli myös kaksi henkilöä (noin 4 %). Yleisesti naisvaltaisena alana pidetty liiketalous ei siis välttämättä kiinnosta miehiä samalla tavalla kuin naisia. Muunlaista tulevaisuutta valmistumisen jälkeen odotti 4 % vastaajista. He ilmoittivat haluavansa matkustella ja odottaa, mitä elämä tuo tullessaan. Heitä oli kolme 75 kysymykseen vastanneesta.

7.5.3 Opintotuen riittävyys

Tutkimuksen perusteella voidaan asettaa yleinen oletus, että opiskelijat tekevät töitä opintojen ohessa saadakseen lisäansioita. Valtion myöntämän opintotuen tulisi kuitenkin olla ns. palkka opiskelijalle, jotta töitä ei tarvitsisi tehdä ja opinnot suoritettaisiin annetussa määräajassa. Tutkimuksessa selvitetttiinkin opiskelijoiden mielipidettä siitä, onko opintotuki yleisesti riittävän suuri kattamaan elämisen peruskustannukset, kuten vuokran, elintarvikkeet yms. Vastausvaihtoehtoiksi annettiin: opintotuki kattaa huonosti, kattaa melko huonosti, kattaa melko hyvin tai kattaa hyvin elämisen.

Kysymykseen vastasi 77 henkilöä, joista yli 80 % piti opintotuen riittävyyttä huonona tai melko huonona. Naisista 50 % ja miehistä yli 40 % vastasi opintotuen kattavan elämisen huonosti. Kuitenkin miehet pitivät opintotuen riittävyyttä useammin huonona tai melko huonona (85,1 % > 78 %). Tulokseen voi vaikuttaa miespuolisten opiskelijoiden huomattavasti pienempi työllisten määrä naisiin verrattuna. Miehistä työssä oli lähes 40 prosenttiyksikköä vähemmän kuin naisista. Tästä johtuen miehet voivat pitää opintotukea riittämättömänä helpommin kuin työssä olevat ja lisätienestejä saavat naiset. Tutkimuksessa kuitenkin selvisi, että työlliset opiskelijat pitivät opintotuen riittävyyttä selvästi heikompana kuin työttömät opiskelijat. Yli 85 % työllisistä vastaajista kertoi opintotuen riittävän huonosti tai melko huonosti elämiseen kun työttömällä vastaava luku oli alle 70 %. (Liite 2/16)

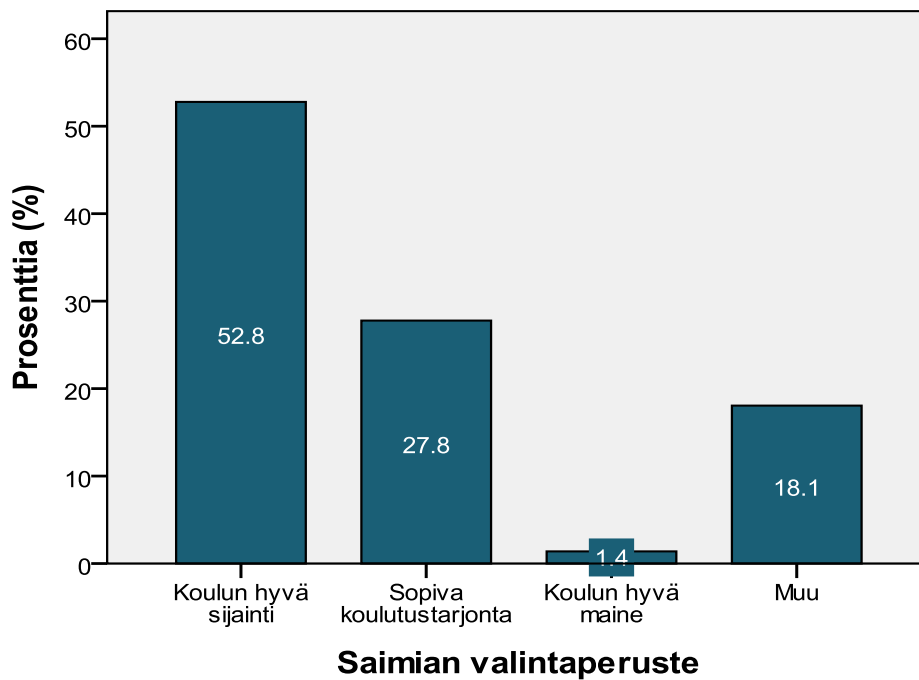
Kuva 13. Opintotuen riittävyys

7.5.4 Saimian valinta

Yleisenä mielipiteenä haluttiin myös tutkia, miksi kyselyyn vastanneet olivat valinneet juuri Saimaan ammattikorkeakoulun koulukseen. Vastausvaihtoehdoiksi annettiin:

- koulun hyvä sijainti
- sopiva koulutustarjonta
- koulun hyvä maine
- muu syy.

Vastaajista lähes 53 % ilmoitti koulun hyvän sijainnin olleen pääsyy koulun valinnalle. Lähes 28 % oli valinnut Saimian koulutustarjonnan sopivuuden vuoksi. Noin 18 % vastaajista antoi muun syyn valinnalleen. Muun syyn ilmoittaneista lähes kaikki kertoivat Saimian liiketalouden olleen toinen vaihtoehto Lappeenrannan teknillisen yliopiston tarjoamalle kauppatieteiden linjalle. Karkeasti voidaan siis todeta, että yksi viidestä Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijasta valitsi koulun toisena vaihtoehtona. (Liite 2/17)

Kuva 14. Saimian valintaperuste

8 Yhteenveto ja oma arvio

Opinnäytetyön pääaiheena oli tutkia Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoiden työllisyyttä ja työnteon vaikutuksia heidän opintoihinsa. Tavoitteena oli saada esiin tradenomiopiskelijoiden omat mielipiteet ja kokemukset. Opinnäytetyön aiheen ajankohtaisuuden ja opiskelijalähtöisyyden vuoksi työtä voidaan pitää tarpeellisena ja tietoa antaneena tutkimuksena. Työn keskeisenä osana ollut kyselytutkimus tuotti monipuolisia tuloksia, joiden avulla opiskelijoiden omia mielipiteitä saatiin esiin oppilaitoksen luomien tilastojen lisäksi.

8.1 Yhteenveto

Tässä opinnäytetyössä perehdyttiin suomalaiseen ammattikorkeakoulutukseen, Saimaan ammattikorkeakouluun, opintotukijärjestelmään ja Suomen tämänhetkiseen työmarkkinatilanteeseen useiden eri lähteiden pohjalta. Työn tutkimusosuutta varten tehdyllä kyselytutkimuksella tutkittiin Saimian tradenomiopiskelijoiden työllisyyttä ja työnteon vaikutuksia opintoihin. Kyselytutkimukselle pyrittiin myös selvittämään, millaisiin opintojen osa-alueisiin työllisyys mahdollisesti vai-

kuttaa ja onko erilaisten ryhmittelyn välillä havaittavissa eroja. Lisätietoina haluttiin myös selvittää opiskelijoiden yleisiä mielipiteitä ja tulevaisuuden odotuksia.

Tutkimukseen vastasi 81 nuorten koulutusohjelmaa suorittavaa tradenomiopiskelijaa. Kohderyhmänä oli noin 120 opiskelijaa eli vastausprosentti oli noin 67,5 %. Vastausprosenttia voidaan pitää melko hyvänä, joten tulokset voidaan luokitella luotettaviksi ja niitä voidaan yleistää kohderyhmään. Virheellisesti annetut vastaukset on poistettu tilastoja laadittaessa, ja muutoinkin on pyritty tulosten mahdollisimman tarkkaan analysointiin.

Tutkimuksessa selvisi hyvin samankaltaisia tuloksia kuin kansallisissa tutkimuksissa on havaittu. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden työskentely opintojen ohessa on Suomessa hyvin yleistä, minkä osoitti myös Saimaan ammattikorkeakoulussa tehty tutkimus. Yli 65 % kyselyyn osallistuneista Saimian tradenomiopiskelijoista ilmoitti työskentelevänsä opintojen ohessa. Muun muassa sukupuolen havaittiin vaikuttavan työllisyyteen. Samankaltaisia havaintoja on saatu myös kansallisissa tutkimuksissa. Tutkimuksessa selvisi myös, että opiskelijat pitävät opintojen ohessa työskentelyä pääasiassa positiivisena tai neutraalina asiana, jonka ei koeta vaikuttavan merkittävästi heidän opintoihinsa.

Opiskelijoiden kannalta erittäin positiivisena asiana voidaan pitää tuloksia työsuhteiden muodosta ja omalla alalla työskentelystä. Suurin osa työllisistä vastaajista nimittäin ilmoitti työskentelevänsä toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oman alan työssä, mitä voidaan pitää opiskelijalle hyvänä asiana työn jatkuvuuden ja oman alan työkokemuksen kartuttamisen kannalta. Nämä seikat mahdollisesti myös johtivat saatuihin tuloksiin työ- ja palkkatyytyväisyydestä. Yli 90 % vastaajista osoitti tyytyväisyyttä työtänsä kohtaan, ja yli 80 % piti palkkaustaan sopivana työhön nähden.

Opiskelijoiden vuosi vuodelta kasvavan työllisyyden syynä voidaan pitää yleistä hintatason nousua ja opintotukijärjestelmän riittämättömyyttä. Kuten Saimaan ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoille tehdyssä tutkimuksessa selvisi, opiskelijat pitävät opintotuen riittävyyttä huonona ja työskentelevät opintojen ohessa saadakseen lisätuloja elinkustannusten kattamiseen. Suomen valtio pyrkii oppilaitosten avulla lyhentämään opiskeluaikoja, jotta veroa maksavien

palkansaajien määrä lisääntyisi nopeammin. On kuitenkin tutkimustulosten valossa todettava, ettei tämä ole käytännössä mahdollista ellei opintotukijärjestelmään tehdä merkittäviä parannuksia. Mikäli valtio ei pysty tukemaan opiskelijoiden nopeaa valmistumista, opiskelijat jatkavat työntekoa opintojen ohessa, millä voi puolestaan olla opintoja hidastavia vaikutuksia.

8.2 Oma arvio

Opinnäytetyö on ollut prosessina pitkä ja haastava, mutta myös antoisa. Erityisesti haastavuutta lisäsi työn vaatiman ajan ennalta arvaamattomuus. Työn teoriaosuuden materiaali jouduttiin keräämään erittäin monesta lähteestä, mikä vei hyvin paljon aikaa. Myös aiheen rajaaminen oli hankalaa, koska toisaalta materiaalia eri aihepiireistä tuntui olevan loputtomiin ja toisaalta sen laatu oli melko heikkoa. Myös tutkimusosuuden ajankäyttöä jouduttiin suunnittelemaan uudelleen työn edetessä. Saatujen tutkimustulosten analysointi ja havaintojen teko osoittautui lopulta melko aikaa vieväksi vaiheeksi. Näin pitkässä prosessissa korostuu erityisesti aikataulujen merkitys. Tämän työn aikataulut pitivät melko hyvin, vaikka prosessi oli kokonaisuudessaan lähes vuoden mittainen.

Tässä opinnäytetyössä saavutettiin asetetut tavoitteet aikataulussa, joten työtä voidaan pitää onnistuneena. Tulosten luotettavuudessa ja kattavuudessa päästiin myös halutulle tasolle, vaikka kyselytutkimuksen vastausprosentti olisi voinut olla hieman parempi. Tehdystä tutkimuksesta voi olla hyötyä niin Saimaan ammattikorkeakoululle kuin työskentelyä opintojen ohessa harkitseville. Työ toimii myös pohja- ja vertailutietona esimerkiksi tehtäessä vastaavaa tutkimusta Saimiassa eri koulutusalan opiskelijoille.

Kuvat

Kuva 1. Opinnäytetyön viitekehys, s. 9

Kuva 2. Väestön koulutusrakenne 1987–2010, s. 14

Kuva 3. Ammattikorkeakoulujen opiskelijat koulutusaloittain vuonna 2011, s. 15

Kuva 4. Ammattikorkeakoulujen opiskelijat maakunnittain vuonna 2011, s. 16

Kuva 5. Ammattikorkeakoulututkinnon vuosittain 2002–2010, s. 16

Kuva 6. Työllisyysasteet sukupuolen mukaan vuosina 1989–2011, s. 30

Kuva 7. Työllisyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2011, s. 31

Kuva 8. Tutkinnon suorittaneiden työllisyys vuoden kuluttua valmistumisesta vuosina 1998–2010 (%), s. 32

Kuva 9. Vähintään 18-vuotiaiden työllisten opiskelijoiden osuudet kaikista opiskelijoista vuosina 2006–2010, s. 34

Kuva 10. Vastaajien ikäjakauma, s. 37

Kuva 11. Opintojen edistyminen, s. 38

Kuva 12. Tyytyväisyys työhön, s. 42

Kuva 13. Opintotuen riittävyys, s. 47

Kuva 14. Saimian valintaperuste, s. 48

Lähteet

Arene ry/a. Ammattikorkeakoulutus–Yleistä.

http://www.arene.fi/sivu.asp?page_id=223&luokka_id=24&main=1 (Luettu 12.5.2012)

Arene ry/b. Ammattikorkeakoulutus–Koulutus.

http://www.arene.fi/sivu.asp?page_id=35&luokka_id=24&main=1 (Luettu 16.5.2012)

Hämeen ammattikorkeakoulu. Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät.

http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMK/koulutus/Ylempi_AMK_tutkinto/kudos/menetelmat/5_Kvantitatiiviset_tutkimusmenetelmaet.pdf. (Luettu 2.10.2012)

Jääskeläinen, R. 2000. Katsaus Suomen ammattikorkeakoulujärjestelmään. Kuopio: Snellman-instituutti.

Kela/a. Opiskelijan tuet.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/040601104658IL> (Luettu 5.7.2012)

Kela/b. Opintotuen historia, nykypäivä ja tulevaisuus.

[http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/280906161017IL/\\$File/optuhistoriap.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/280906161017IL/$File/optuhistoriap.pdf?OpenElement) (Luettu 5.7.2012)

Kela/c. Opintoraha.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/060601115327IL> (Luettu 5.7.2012)

Kela/d. Asumislisä.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/060601120441IL> (Luettu 5.7.2012)

Kela/e. Opintolaina.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/060601125122IL> (Luettu 5.7.2012)

Kela/f. Opinnoissa edistyminen.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/080601140021IL?OpenDocument>. (Luettu 5.7.2012)

Kela/g. Mihin opintoihin tukea.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/010708100337HO> (Luettu 5.7.2012)

Kela/h. Tulot.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/160508101219JP?OpenDocument>. (Luettu 5.7.2012)

Kela/i. Opintoetuustilasto.

[http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Optu_10_11/\\$File/Optu_10_11.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Optu_10_11/$File/Optu_10_11.pdf?OpenElement) (Luettu 10.7.2012)

Kela/j. Opintolainan suosio on hiipunut parissa vuosikymmenessä.
[http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/TK_2011_02_23/\\$File/TK_2011_02_23_Opintolainan_suosio_on_hiipunut_parissa_vuosikymmeness%C3%A4.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/TK_2011_02_23/$File/TK_2011_02_23_Opintolainan_suosio_on_hiipunut_parissa_vuosikymmeness%C3%A4.pdf?OpenElement) (Luettu 10.7.2012)

Opetus- ja kulttuuriministeriö/a. Opiskelu ja tutkinnot ammattikorkeakouluissa.
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/?lang=fi (Luettu 16.5.2012)

Opetus- ja kulttuuriministeriö/b. Ammattikorkeakoulutus. http://vipunen.csc.fi/fi-fi/ammattikorkeakoulutus/opiskelijat/Pages/Opiskelijat_koulutusala.aspx (Luettu 30.5.2012)

Opetus- ja kulttuuriministeriö/c. Ammattikorkeakoulutus http://vipunen.csc.fi/fi-fi/ammattikorkeakoulutus/opiskelijat/Pages/Opiskelijat_FTE_maakunta.aspx (Luettu 6.6.2012)

Opetus- ja kulttuuriministeriö/d. Ammattikorkeakoulutus http://vipunen.csc.fi/fi-fi/ammattikorkeakoulutus/tutkinnot/Pages/Tutkinnot_vuosi.aspx (Luettu 7.6.2012)

Opintoluotsi. Liiketalouden koulutusohjelma.
http://www.opintoluotsi.fi/fi-FI/koulutusalat_ja_ammait/opetusohjelma.aspx?StudyProgrammId=2d6e1f65-57be-4cc3-bd10-15ed07bb8c25 (Luettu 1.7.2012)

Pirttilä, A. 2012. Avajaispuhe. [avajaispuhe_2012_anneli_pirttila.pdf](#) (Luettu 15.10.2012)

Saimaan ammattikorkeakoulu. Saimaan AMK:sta. <http://www.saimia.fi/fi-FI/tietoja-saimaan-amk> (Luettu 15.6.2012)

Saimaan ammattikorkeakoulun tilastot. Kauranen, T. 2012.

Suomen pankki. Talouden näkymät.
http://www.suomenpankki.fi/fi/julkaisut/euro_ja_talous/talouden_nakymat/Documents/et_03TN_2012.pdf (Luettu 20.7.2012)

Tilastokeskus/a. PX-Web Tietokannat.
http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/kou/akop/akop_fi.asp (Luettu 30.5.2012)

Tilastokeskus/b. Työllisyys parani vuonna 2011.
http://www.stat.fi/til/tyti/2011/13/tyti_2011_13_2012-03-09_kat_001_fi.html (Luettu 20.7.2012)

Tilastokeskus/c. Avoimet työpaikat.
http://www.stat.fi/til/atp/2012/02/atp_2012_02_2012-08-16_tie_001_fi.html (Luettu 21.7.2012)

Tilastokeskus/d. Työttömyys väheni vuonna 2011..
http://www.stat.fi/til/tyti/2011/13/tyti_2011_13_2012-03-09_kat_002_fi.html (Luettu 21.7.2012)

Tilastokeskus/e. Sijoittuminen koulutuksen jälkeen.
http://www.tilastokeskus.fi/til/sijk/2010/sijk_2010_2012-03-06_tie_001_fi.html.
(Luettu 21.7.2012)

Tilastokeskus/f. Opiskelijoiden työssäkäynti yleisempää vuonna 2010 kuin vuotta aiemmin. http://www.tilastokeskus.fi/til/opty/2010/opty_2010_2012-03-20_tie_001_fi.html (Luettu 21.7.2012)

Tilastokeskus/g. Verkkokoulu.
<http://www.stat.fi/tup/verkkokoulu/data/tt/01/04/index.html> (Luettu 1.10.2012)

Tradenomiliitto/a. Tradenomi. <http://www.tral.fi/info/43> (Luettu 1.7.2012)

Tradenomiliitto/b. Tradenomikoulutus. <http://www.tradenomiliitto.fi/liity/24> (Luettu 1.7.2012)

Tradenomiliitto/c. Tradenomi (Ylempi AMK). <http://www.tral.fi/info/44> (Luettu 1.7.2012)

Tradenomiliitto/d. Tradenomin profiili. <http://www.tradenomiliitto.fi/jasen/35> (Luettu 1.7.2012)

Tradenomiliitto/e. Tradenomin urapolku. 201.pdf (Luettu 1.7.2012)

Tradenomiliitto/f. Palkkasuosituksset. <http://extranet.tral.fi/51> (Luettu 1.7.2012)

Tradenomiliitto/g. Työelämän näkemykset ja odotukset. 198.pdf (Luettu 1.7.2012)

KYSELYLOMAKE
OPINTOJEN OHESSA TYÖSKENTELY JA TYÖN VAIKUTUKSET OPINTOIHIN

Opinnäytetyötutkimus syksy 2012 – Lotta Rissanen

Rengasta oikeaa vaihtoehtoa vastaava numero tai kirjoita vastaus sille varattuun tilaan.

A) Perustiedot

1. Ikä	_____
2. Sukupuoli	1 mies
2 nainen
3. Vuosikurssi	2. vuosi
3. vuosi
4. vuosi
muu; mikä? _____
4. Suuntautumisvaihtoehto	1. juridikka
2. laskentatoimi
3. markkinointi
4. muu; mikä? _____
5. Pohjakoulutus	1. lukio
2. ammattikoulu
3. yhdistelmätyöntekijä
4. ammattikorkeakoulu
5. muu; mikä? _____

B) Opintojen tila

6. Opintopisteidesi määrä tällä hetkellä
noin _____ pistettä
7. Opintomenestyksesi keskiarvoltaan
noin _____
8. Ovatko opinnot edistyneet suunnitellusti
1. Eivät ole sujuneet suunnitellusti
 2. Lähes suunnitellusti
 3. Täysin suunnitellusti

KYSELYLOMARE
OPINTOJEN OHESSA TYÖSKENTELY JA TYÖN VAIKUTUKSET OPINTOIHIN

Opinnäytetyötutkimus syksy 2012 – Lotta Rissanen

Rengasta oikea vaihtoehto vastaava numero tai kirjoita vastaus sille varattuun tilaan.

C) Työllisyystilanne

9. Työskentelekö tänä hetkenä 1 En
2 Kyllä

Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen "En", siirry suoraaan osioon D.

10. Työsuhteen muoto 1 Määräaikainen
2 Vakituinen

11. Työtunnit keskimäärin viikossa noin _____ tuntia

12. Työskentelyn syy 1 Halu saada työkokemusta
2 Tarve lisätieneställe
3 Velvollisuus (esim. vanhempien perheyritys)
4 Muu syy; mikä? _____

13. Teetkö opiskelemaasi alan työtä 1 En, teen _____ alan työtä
2 Kyllä

14. Oletko tyytyväinen työhösi 1 Täysin tyytyväinen
2 Melko tyytyväinen
3 Melko tyytymätön
4 Täysin tyytymätön

15. Vastaa ko pelkää työsi vaatimustasoa 1 Ei vastaa
2 Vastaa melko huonosti
3 Vastaa melko hyvin
4 Vastaa täysin

KYSELYLOMAKE
OPINTOJEN OHessa TYÖSKENTELY JA TYÖN VAIKUTUKSET OPINTOIHIN

Opinnäytetyötutkimus syksy 2012 – Lotte Rissanen

Rengasta oikeaa vaihtoehtoa vastaava numero tai kirjoita vastaus sille varattuun tilaan.

16. Sopivatko työäläksiyhteen opintojen kanssa

- 1 Eivät sovi
- 2 Sopivat melko huonosti
- 3 Sopivat melko hyvin
- 4 Sopivat hyvin

17. Miten opintojen ohessa tehty työ on vaikuttanut opintojesi edistymiseen

- 1 Hidastanut edistymistä
- 2 Ei ole vaikuttanut edistymiseen
- 3 Nopeuttanut edistymistä

18. Miten opintojen ohessa tehty työ on vaikuttanut opintomenestykseesi

- 1 Huonontanut opintomenestystä
- 2 Ei ole vaikuttanut opintomenestykseen
- 3 Parantanut opintomenestystä

19. Miten opintojen ohessa tehty työ on vaikuttanut työharjoittelupaikan saantiin

- 1 Vaikeuttanut harjoittelupaikan saamista
- 2 Ei ole vaikuttanut harjoittelupaikan saamiseen
- 3 Parantanut mahdollisuutta saada harjoittelupaikka

20. Onko opintojen ohessa tehty työ ollut enemmän

- 1 Negatiivinen asia
- 2 Neutraali asia
- 3 Positiivinen asia

KYSELYLOMAKE
OPINTOJEN OHessa TYÖSKENTELY JA TYÖN VAIKUTUKSET OPINTOIHIN

Opinnäytetyötutkimus syksy 2012 – Lotta Rissanen

Rengasta oikeaa vaihtoehtoa vastaava numero tai kirjoita vastaus sille varattuun tilaan.

D) Tulevaisuuden näkymät ja yleiset mielipiteet

21. Valmistumisen todennäköisyys 1 Epävarmaa
2 Melko epävarmaa
3 Melko todennäköistä
4 Todennäköistä
22. Valmistumisen jälkeen... 1 työskentele oman alan työssä
2 koulutaudun lisää samalle alalle
3 vaihdan alaa
4 muu; mikä? _____
23. Opintotuki riittää kattamaan elämisen peruskustannukset...
1 huonosti
2 melko huonosti
3 melko hyvin
4 hyvin
24. Valitsin Saimian kouluksen, koska...
1 sijainti on hyvä
2 koulutusterjonta on sopiva
3 koululla on hyvä maine
4 muu syy; mikä? _____

Liite 2 / 1

Vuosikurssi * Opintopisteiden ryhmittely Crosstabulation

			Opintopisteiden ryhmittely				Total
			alle 50 op	alle 100 op	alle 150 op	alle 200 op	
Vuosikurssi	toinen opintovuosi	Count	5	40	0	0	45
		% within Vuosikurssi	11.1%	88.9%	.0%	.0%	100.0%
		% within Opintopisteiden ryhmittely	100.0%	87.0%	.0%	.0%	56.3%
		% of Total	6.3%	50.0%	.0%	.0%	56.3%
	kolmas opintovuosi	Count	0	6	20	6	32
		% within Vuosikurssi	.0%	18.8%	62.5%	18.8%	100.0%
		% within Opintopisteiden ryhmittely	.0%	13.0%	90.9%	85.7%	40.0%
		% of Total	.0%	7.5%	25.0%	7.5%	40.0%
	neljäs opintovuosi	Count	0	0	2	1	3
		% within Vuosikurssi	.0%	.0%	66.7%	33.3%	100.0%
		% within Opintopisteiden ryhmittely	.0%	.0%	9.1%	14.3%	3.8%
		% of Total	.0%	.0%	2.5%	1.3%	3.8%
Total	Count	5	46	22	7	80	
	% within Vuosikurssi	6.3%	57.5%	27.5%	8.8%	100.0%	
	% within Opintopisteiden ryhmittely	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
	% of Total	6.3%	57.5%	27.5%	8.8%	100.0%	

Liite 2 / 2

Sukupuoli * Työllisyystilanne Crosstabulation

			Työllisyystilanne		Total
			Ei työskentele	Työskentelee	
Sukupuoli	mies	Count	16	11	27
		% within Sukupuoli	59.3%	40.7%	100.0%
		% within Työllisyystilanne	57.1%	20.8%	33.3%
		% of Total	19.8%	13.6%	33.3%
	nainen	Count	12	42	54
		% within Sukupuoli	22.2%	77.8%	100.0%
		% within Työllisyystilanne	42.9%	79.2%	66.7%
		% of Total	14.8%	51.9%	66.7%
Total	Count	28	53	81	
	% within Sukupuoli	34.6%	65.4%	100.0%	
	% within Työllisyystilanne	100.0%	100.0%	100.0%	
	% of Total	34.6%	65.4%	100.0%	

Liite 2 / 3

Vuosikurssi * Työllisyystilanne Crosstabulation

			Työllisyystilanne		Total
			Ei työskentele	Työskentelee	
Vuosikurssi	toinen opintovuosi	Count	21	24	45
		% within Vuosikurssi	46.7%	53.3%	100.0%
		% within Työllisyystilanne	75.0%	45.3%	55.6%
		% of Total	25.9%	29.6%	55.6%
	kolmas opintovuosi	Count	6	27	33
		% within Vuosikurssi	18.2%	81.8%	100.0%
		% within Työllisyystilanne	21.4%	50.9%	40.7%
		% of Total	7.4%	33.3%	40.7%
	neljäs opintovuosi	Count	1	2	3
		% within Vuosikurssi	33.3%	66.7%	100.0%
		% within Työllisyystilanne	3.6%	3.8%	3.7%
		% of Total	1.2%	2.5%	3.7%
Total	Count	28	53	81	
	% within Vuosikurssi	34.6%	65.4%	100.0%	
	% within Työllisyystilanne	100.0%	100.0%	100.0%	
	% of Total	34.6%	65.4%	100.0%	

Liite 2 / 4

Sukupuoli * Työsuhteen muoto Crosstabulation

			Työsuhteen muoto		Total
			Määräaikainen työsuhte	Vakituisen työsuhte	
Sukupuoli	mies	Count	5	6	11
		% within Sukupuoli	45.5%	54.5%	100.0%
		% within Työsuhteen muoto	26.3%	17.6%	20.8%
		% of Total	9.4%	11.3%	20.8%
	nainen	Count	14	28	42
		% within Sukupuoli	33.3%	66.7%	100.0%
		% within Työsuhteen muoto	73.7%	82.4%	79.2%
		% of Total	26.4%	52.8%	79.2%
	Total	Count	19	34	53
		% within Sukupuoli	35.8%	64.2%	100.0%
		% within Työsuhteen muoto	100.0%	100.0%	100.0%
		% of Total	35.8%	64.2%	100.0%

Liite 2 / 5

Työskentelyn syy

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Haluaa työkokemusta	4	4.9	9.8	9.8
	Tarvii lisätienestettä	36	44.4	87.8	97.6
	Velvollisuus työskennellä	1	1.2	2.4	100.0
	Total	41	50.6	100.0	
Missing	System	40	49.4		
Total		81	100.0		

Liite 2 / 6

Sukupuoli * Tyytyväisyys työhön Crosstabulation

			Tyytyväisyys työhön				Total
			Täysin tyytymätön työhön	Melko tyytymätön työhön	Melko tyytyväinen työhön	Tyytyväinen työhön	
Sukupuoli	mies	Count	0	1	6	3	10
		% within Sukupuoli	.0%	10.0%	60.0%	30.0%	100.0%
		% within Tyytyväisyys työhön	.0%	33.3%	16.7%	25.0%	19.2%
		% of Total	.0%	1.9%	11.5%	5.8%	19.2%
	nainen	Count	1	2	30	9	42
		% within Sukupuoli	2.4%	4.8%	71.4%	21.4%	100.0%
		% within Tyytyväisyys työhön	100.0%	66.7%	83.3%	75.0%	80.8%
		% of Total	1.9%	3.8%	57.7%	17.3%	80.8%
Total		Count	1	3	36	12	52
		% within Sukupuoli	1.9%	5.8%	69.2%	23.1%	100.0%
		% within Tyytyväisyys työhön	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
		% of Total	1.9%	5.8%	69.2%	23.1%	100.0%

Mann-Whitney Test

Ranks

	Sukupuoli	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Tyytyväisyys työhön	mies	10	27.75	277.50
	nainen	42	26.20	1100.50
	Total	52		

Test Statistics^a

	Tyytyväisyys työhön
Mann-Whitney U	197.500
Wilcoxon W	1100.500
Z	-.358
Asymp. Sig. (2-tailed)	.720

a. Grouping Variable: Sukupuoli

Sukupuoli * Millaiseksi työnteko mielletään Crosstabulation

			Millaiseksi työnteko mielletään			Total
			Negatiivinen asia	Neutraali asia	Positiivinen asia	
Sukupuoli	mies	Count	0	5	6	11
		% within Sukupuoli	.0%	45.5%	54.5%	100.0%
		% within Millaiseksi työnteko mielletään	.0%	20.8%	25.0%	20.8%
		% of Total	.0%	9.4%	11.3%	20.8%
	nainen	Count	5	19	18	42
		% within Sukupuoli	11.9%	45.2%	42.9%	100.0%
		% within Millaiseksi työnteko mielletään	100.0%	79.2%	75.0%	79.2%
		% of Total	9.4%	35.8%	34.0%	79.2%
Total		Count	5	24	24	53
		% within Sukupuoli	9.4%	45.3%	45.3%	100.0%
		% within Millaiseksi työnteko mielletään	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
		% of Total	9.4%	45.3%	45.3%	100.0%

T-Test

Group Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Sukupuoli				
mies	27	2.852	.4264	.0821
nainen	51	3.403	.6686	.0936

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means					95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
Opintomenestys ka.	6.335	.014	-3.879	76	.000	-.5511	.1421	-.8340	-.2681
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			-4.426	73.224	.000	-.5511	.1245	-.7992	-.3030

Sukupuoli * Työn vaikutus opintomenestykseen Crosstabulation

			Työn vaikutus opintomenestykseen			Total
			Työ on huonontanut opintomenestystä	Työ ei ole vaikuttanut oppintomenestykseen	Työ on parantanut opintomenestystä	
Sukupuoli	mies	Count	1	10	0	11
		% within Sukupuoli	9.1%	90.9%	.0%	100.0%
		% within Työn vaikutus opintomenestykseen	14.3%	22.7%	.0%	20.8%
		% of Total	1.9%	18.9%	.0%	20.8%
	nainen	Count	6	34	2	42
		% within Sukupuoli	14.3%	81.0%	4.8%	100.0%
		% within Työn vaikutus opintomenestykseen	85.7%	77.3%	100.0%	79.2%
% of Total	11.3%	64.2%	3.8%	79.2%		
Total	Count	7	44	2	53	
	% within Sukupuoli	13.2%	83.0%	3.8%	100.0%	
	% within Työn vaikutus opintomenestykseen	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
	% of Total	13.2%	83.0%	3.8%	100.0%	

Sukupuoli * Työn vaikutus harjoittelupaikan saantiin Crosstabulation

			Työn vaikutus harjoittelupaikan saantiin			Total
			Työ on vaikeuttanut harjoittelupaikan saamista	Työ ei ole vaikuttanut harjoittelupaikan saamiseen	Työ on helpottanut harjoittelupaikan saamista	
Sukupuoli	mies	Count	0	7	4	11
		% within Sukupuoli	.0%	63.6%	36.4%	100.0%
		% within Työn vaikutus harjoittelupaikan saantiin	.0%	20.6%	23.5%	20.8%
		% of Total	.0%	13.2%	7.5%	20.8%
	nainen	Count	2	27	13	42
		% within Sukupuoli	4.8%	64.3%	31.0%	100.0%
		% within Työn vaikutus harjoittelupaikan saantiin	100.0%	79.4%	76.5%	79.2%
% of Total	3.8%	50.9%	24.5%	79.2%		
Total	Count	2	34	17	53	
	% within Sukupuoli	3.8%	64.2%	32.1%	100.0%	
	% within Työn vaikutus harjoittelupaikan saantiin	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
	% of Total	3.8%	64.2%	32.1%	100.0%	

Valmistumisen todennäköisyys

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Valmistuminen melko epävarmaa	2	2.5	2.5	2.5
Valmistuminen melko todennäköistä	17	21.0	21.0	23.5
Valmistuminen todennäköistä	62	76.5	76.5	100.0
Total	81	100.0	100.0	

Sukupuoli * Valmistumisen todennäköisyys Crosstabulation

			Valmistumisen todennäköisyys			Total
			Valmistuminen melko epävarmaa	Valmistuminen melko todennäköistä	Valmistuminen todennäköistä	
Sukupuoli	mies	Count	1	7	19	27
		Expected Count	.7	5.7	20.7	27.0
		% within Sukupuoli	3.7%	25.9%	70.4%	100.0%
	nainen	Count	1	10	43	54
		Expected Count	1.3	11.3	41.3	54.0
		% within Sukupuoli	1.9%	18.5%	79.6%	100.0%
Total		Count	2	17	62	81
		Expected Count	2.0	17.0	62.0	81.0
		% within Sukupuoli	2.5%	21.0%	76.5%	100.0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	.922 ^a	2	.631
Likelihood Ratio	.895	2	.639
Linear-by-Linear Association	.909	1	.340
N of Valid Cases	81		

a. 2 cells (33.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .67.

Liite 2 / 15

Sukupuoli * Valmistumisen jälkeen.. Crosstabulation

			Valmistumisen jälkeen..				Total
			Työskentely oman alan työssä	Lisäkouluttaminen	Alan vaihto	Muu	
Sukupuoli	mies	Count	12	8	2	1	23
		% within Sukupuoli	52.2%	34.8%	8.7%	4.3%	100.0%
		% within Valmistumisen jälkeen..	29.3%	29.6%	50.0%	33.3%	30.7%
		% of Total	16.0%	10.7%	2.7%	1.3%	30.7%
nainen	Count	29	19	2	2	52	
	% within Sukupuoli	55.8%	36.5%	3.8%	3.8%	100.0%	
	% within Valmistumisen jälkeen..	70.7%	70.4%	50.0%	66.7%	69.3%	
	% of Total	38.7%	25.3%	2.7%	2.7%	69.3%	
Total	Count	41	27	4	3	75	
	% within Sukupuoli	54.7%	36.0%	5.3%	4.0%	100.0%	
	% within Valmistumisen jälkeen..	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
	% of Total	54.7%	36.0%	5.3%	4.0%	100.0%	

Liite 2 / 16

Työllisyystilanne * Opintotuki riittää elämiseen.. Crosstabulation

			Opintotuki riittää elämiseen..				Total
			Opintotuki kattaa huonosti elämisen	Opintotuki kattaa melko huonosti elämisen	Opintotuki kattaa melko hyvin elämisen	Opintotuki kattaa hyvin elämisen	
Työllisyystilanne	Ei työskentele	Count	6	12	7	1	26
		% within Työllisyystilanne	23.1%	46.2%	26.9%	3.8%	100.0%
		% within Opintotuki riittää elämiseen..	16.7%	46.2%	50.0%	100.0%	33.8%
		% of Total	7.8%	15.6%	9.1%	1.3%	33.8%
Työskentelee	Count	30	14	7	0	51	
	% within Työllisyystilanne	58.8%	27.5%	13.7%	.0%	100.0%	
	% within Opintotuki riittää elämiseen..	83.3%	53.8%	50.0%	.0%	66.2%	
	% of Total	39.0%	18.2%	9.1%	.0%	66.2%	
Total	Count	36	26	14	1	77	
	% within Työllisyystilanne	46.8%	33.8%	18.2%	1.3%	100.0%	
	% within Opintotuki riittää elämiseen..	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
	% of Total	46.8%	33.8%	18.2%	1.3%	100.0%	

Liite 2 / 17

Saimia valittu kouluksi, koska..

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Koulun hyvä sijainti	38	46.9	52.8	52.8
	Sopiiva koulutustarjonta	20	24.7	27.8	80.6
	Koulun hyvä maine	1	1.2	1.4	81.9
	Muu	13	16.0	18.1	100.0
	Total	72	88.9	100.0	
Missing	System	9	11.1		
Total		81	100.0		